Мустақиллик, Тинчлик, Ҳамкорлик

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган.

ЎЗБЕКИСТОН

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

25 МАЙ, СЕШАНБА

№ 100 (605). 1993 йил.

Сотувда эркин нархда.

Ҳиндистон— Ўзбекистон: ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ ПИЛЛАПОЯЛАРИ

АЖДОДЛАРДАН МЕРОС ДЎСТЛИК

23 май куни Ҳиндистон Республикаси Бош вазири Нарасимха Рао расмий ташриф билан Тошкентга келди.

Ўзбекистон ва Ҳиндистон Давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида ҳурматли меҳмонни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов, республика Бош вазири Абдулҳошим Муталов, ташқи ишлар вазири Содиқ Сафоев, Тошкент шаҳар ҳокими Адҳамбек Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

ХАЙРЛИ ТАДБИР

Ҳиндистонлик меҳмонларнинг ташрифи жуда хайрли ишдан бошланди. Ислом Каримов ва Нарасимха Рао жаноби олийлари Ҳиндистоннинг собиқ Бош вазири Лаъл Баҳодир Шастри Ҳиндистон ва Покистон мамлакатлари ўртасидаги сулҳ ҳужжатини имзолаш учун 1966 йилда Тошкентга ташриф буюрган чоғида яшаган масканда бўлиб, унинг шарафига ўрнатилган ёдгорлик пойига гуллар қўйишди. Маросимда халқлар ўртасида тинчлик ўрнатишга беқиёс ҳисса қўшган йирик жамоат арбобининг порлоқ хотираси ёдга олинди. Маълумки, Лаъл Баҳодир Шастри Ҳиндистон тарихидаги бу муҳим ҳужжатни имзолаганидан сўнг Тошкентда оламдан кўз юмган эди. Шу ўринда Нарасимха Рао жанобларининг қуйидаги сўзлари ёдга келади: Лаъл Баҳодир Шастри ҳамиша барҳаёт, чунки у Ҳиндистон халқининг тинчлик ҳақидаги эзгу ниятини амалга оширди.

Сўнг Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Ҳиндистон Бош вазири Нарасимха Раога совғалар тақдим этди. Ўша куни Президент Ислом Каримов ва Ҳиндистон Бош вазири Нарасимха Рао яккама-якка мулоқатда бўлдилар.

Бу пайтда ҳар икки мамлакат расмий делегациялари ҳам ўзаро музокараларни бошлади. Музокараларда икки мамлакат ўртасида имзоланажак ҳужжатлар хусусида фикрлашилди.

МАКТАБДАГИ УЧРАШУВ

Ҳиндистон Бош вазири Нарасимха Раонинг сафар дастури ғоят тиғиз ва сермазмун тузилган эди. Олий мартабали меҳмон Тошкент шаҳридаги ҳинд тилига ихтисослашган 24-мактабга ташриф буюрди. 1956 йилда Ҳиндистоннинг йирик давлат арбобларидан бири Жавоҳарлаъл Неру-нинг Ўзбекистонга ташрифи муносабати билан ушбу мактабга асос солинган эди.

Мактаб ҳовлисида мартабали меҳмонни ўқувчилар гулдасталар билан кутиб олдилар. Бош вазир ҳинд халқининг улуғ фарзанди, йирик давлат ва жамоат арбоби Л. Шастри ҳайкали пойига гуллар қўйди ва унинг руҳини ёд этди.

Меҳмонлар мактабдаги Ҳиндистон Республикаси ҳаёти ҳақида ҳикоя қилувчи музейни ҳам томоша қилдилар.

Шундан сўнг Ҳиндистон Бош вазири билан мактаб жамоасининг учрашуви бўлди. Ўқувчилар ҳинд мусиқа ва рақсларини ижро этиб, йиғилганларни хурсанд қилишди.

ИНСТИТУТГА ТАШРИФ

Ўзбекистон Фанлар академиясининг Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти кўп йиллардан буён Ҳиндистон тарихи, қадимий қўлёзмалари билан боғлиқ илмий-тадқиқот ишларини олиб бормоқда.

Ҳиндистон Республикаси Бош вазири Нарасимха Рао мактабдаги учрашувдан кейин Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ҳамроҳлигида ана шу йирик илм масканига ташриф буюрди.

Ўзбекистон Фанлар академиясининг президенти М. Салоҳиддинов мамлакатимизнинг йирик фан арбоблари, ҳиндшунос олимлари номидан Бош вазирни қутлади.

Институт директори А. Ўринбоев меҳмонларни институт тарихи ва фаолияти билан қисқача таништирди. Сўнг Бош вазир жанобларига Ҳиндистоннинг йирик давлат ва жамоат арбоблари, олимлари, шоир ва ёзувчилари асарларининг республикамизда нашр қилинган нусхалари совға сифатида тақдим этилди.

Олий мартабали меҳмон кўрсатилган иззат-икром учун миннатдорлик билдириб, бу ерда сақланаётган қадимий қўлёзмалар билан танишди ва институтнинг хотира дафтарига ўз дастхатини ёзиб қолдирди.

ДЎСТЛИК УЙИ

Ҳиндистон Бош вазири Нарасимха Рао ташрифининг иккинчи куни ҳам хайрли тадбир билан бошланди. Бош вазир жаноблари Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ҳамроҳлигида пойтахтнинг «Ўзбекистон» кўчасидаги Ҳиндистон элчихонаси янги биносининг қурилиши бошланиши муносабати билан ўрнатилган ёдгорлик лавҳаси очилиш маросимида иштирок этди.

Ҳиндистоннинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Далип Мехта маросимни очиб, йиғилганларни ушбу тарихий воқеа билан қутлади.

— Бу ерда қурилажак элчихона биноси ўзбек ва ҳинд халқларининг дўстлик уйи бўлади, — деди Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов. — Келажакда амалга ошадиган сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқаларимизнинг ривожланишига катта ҳисса қўшади. Элчихона вакилларига бу борада катта муваффақият тилайман.

Ўз навбатида Ҳиндистон Бош вазири янги элчихона қурилишига Тошкентнинг энг кўркам кўчасидан жой ажратилгани учун Президентга миннатдорлик изҳор этди. Элчихона, ҳақиқатан ҳам, икки халқнинг дўстлик маскани бўлиб қолишига ишонч билдирди.

Ўзбекистон Президенти ва Ҳиндистон Бош вазири янги элчихона биносининг лойиҳаси билан танишдилар. Шундан сўнг Ислом Каримов ва Нарасимха Рао жаноблари ёдгорликнинг мармар лавҳасини очдилар.

ХОРАЗМ ЗИЁРАТИ

Ўша куни Нарасимха Рао бошчилигидаги расмий делегация аъзолари Хоразмни зиёрат қилдилар.

Меҳмонлар қадимий Хиванинг тарихий обидаларини томоша қилдилар. Кўҳна Арк дарвозахонасида бир пиёла чой ичдилар.

Хоразм вилояти ҳокими М. Жуманиёзов азиз меҳмонлар шарафига зиёфат уюштирди. Ўша куни меҳмонлар Тошкентга қайтишди. Сафар чоғида уларга республикамиз Бош вазири А. Муталов ҳамроҳлик қилди.

ҲУЖЖАТЛАР ИМЗОЛАНДИ

Халқлар дўстлиги саройида Президент Ислом Каримов ва Бош вазир Нарасимха Рао иштирокида Ўзбекистон — Ҳиндистон музокаралари бўлди.

Расмий делегациялар музокаралари якунланиши билан икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларини кенгайтиришга хизмат қилувчи ҳужжатларни имзолашга киришилди.

Ўзбекистон Республикаси билан Ҳиндистон Республикаси ўртасида давлатлараро муносабатлар ва ҳамкорлик принциплари тўғрисидаги шартнома, Ўзбекистон Республикаси ва Ҳиндистон Республикаси ҳукуматлари ўртасида фойда ва мулкка икки ёқлама солиқ солмаслик тўғрисидаги, ҳаво йўли тўғрисидаги, савдо-иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар ҳамда ўзаро англашма тўғрисидаги меморандум имзоланди.

Сўнгра Ўзбекистон — Ҳиндистон музокаралари якунлари юзасидан мамлакатимиз ва чет эл журналистлари билан учрашув бўлиб ўтди. Учрашувда ҳар икки мамлакат расмий делегацияларининг музокаралари ғоят самарали бўлгани, Ўзбекистон билан Ҳиндистон халқларининг аждодлардан муқаддас мерос бўлиб қолган анъанавий дўстлиги, ҳамкорлигини янги босқичга кўтариш имконини берадиган муҳим ҳужжатлар имзолангани қайд этилди.

Шундан сўнг Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ва Ҳиндистон Бош вазири Нарасимха Рао журналистларнинг саволларига батафсил жавоблар беришди.

25 май куни Бош вазир Нарасимха Рао раҳбарлигидаги Ҳиндистон ҳукумат делегацияси аъзолари Олматига жўнаб кетишади.

СУРАТЛАРДА: Ҳиндистон Республикаси Бош вазири Нарасимха Раонинг Ўзбекистонга ташрифидан лавҳалар.

(ЎзА).

МУҲАББАТ ВА БАХТ ЎЛКАСИ

Пойтахтимиз Тошкентда ўтадиган анъанавий халқаро кинофестивални Ҳиндистон кинолари ва унинг жаҳонга машҳур кино юлдузларисиз тасаввур этиш мушкул. Мазкур анжуман ўзбек ва ҳинд халқлари азалий ва абадий дўстлиги, биродарлигининг ҳам рамзига айланиб кетганки, икки дўст мамлакат ўртасидаги барча алоқаларни мустаҳкамлашда ҳиндистонлик санъат усталарининг хизматлари беқиёс.

Биз қуйида ўтган йили Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг XI халқаро кинофестивали муносабати билан диёримизга ташриф буюрган ҳинд кино усталарининг айримлари фикр-мулоҳазаларини эътиборингизга ҳавола этишни лозим топдик.

Рандхир КАПУР — кинорежиссёр, «Раж Капур фильмз» студиясининг раҳбари:

— Мени Ҳиндистондан Ўзбекистонга ўзбек халқининг дўстлиги, самимияти олиб келган бўлса, бу қадимий юртдан ҳинд элига халқингизнинг меҳр муҳаббатини олиб кетяпман. Отамиз — Раж Капур жуда ёшлигидаёқ ўзбек халқининг меҳмондўстлиги, меҳр-садоқати ҳақида соатлаб сўзлаб берарди. Тошкентга келиб отам юз чандон ҳақ эканлигини ўз кўзим билан кўриб турибман.

Самарқандни зиёрат қилиб Регистон майдони узра осмонга бўй чўзган миноралари таърифлаб бўлмас ҳайрат ва шавқ билан томоша қилдик. Буюк жаҳонгир Амир Темур мақбарасини кўриб биз азиз ва улуғвор тупроқда турганимизга яна бир карра имон келтирдик. Кўҳна шаҳарнинг ҳар бир асори-атиқаси ўзбек халқининг ўтмишию келажагини, изтиробию қувончини сўзлаётгандек туюлди менга ўша дақиқаларда. Самарқандни тарк этишим ҳамоноқ қачон яна бу шаҳар дийдорини кўрарканман, деган орзу вужудимни қамраб олди. Ўзбекистоннинг қай бурчагига бормайлик марҳум отамиз Раж Капурни севиб ардоқлашларининг гувоҳи бўлаяпмиз. Биз бу ерда отамиз яратган ўнлаб қаҳрамонлар ва фильмлар ўзбекнинг ёшу қари — барчасининг юрагида абадий муҳрланиб қолганлигини сезиб, ҳис этиб турибмиз.

Умеш МЕҲРА: — халқаро кинофестиваль ҳайъати аъзоси:

— Тошкент халқаро кинофестивали жаҳон киносанъатининг тараққиётига жуда катта ҳисса қўшмоқда. Айниқса, XI анжуман ижодкорларнинг ҳақиқий баҳс-мунозарасига, ижодий ҳамкорлигига айланиб кетди. Бундай шароитни яратган фестиваль хонадони соҳибларига чин юракдан ташаккур айтамиз. Бу фестивалнинг яна бир ижобий томони шундаки, у жаҳон кино санъати келгусида қай йўлдан боришини ҳам бир мунча белгилаб бермоқда. Авваллари фақат «учинчи дунё» мамлакатлари томошабинларининг талаб ва дидлари асосида фильмлар яратган Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари кинематографчилари бугунги кунда умуминсониятга тегишли мавзуларга дадил қўл уришмоқда. Шу жумладан ҳинд фильмларида ҳам сифат жиҳатдан ўзгаришлар кузатилмоқда. Ҳис-ҳаяжонларга бой мелодрамалар билан биргаликда томошабинни ўйга толдирадиган, уни фикрлашга, мулоҳаза юритишга мажбур қиладиган бадиий ленталар ҳам экранларимиз юзини кўра бошлади. Йилига 600га яқин бадиий фильм ишлаб чиқараётган Ҳиндистон учун бу нарса жуда муҳим аҳамиятга эга. Ўзбекистон ва Ҳиндистон кинематографчиларининг ўзаро ҳамкорликда ишлашлари учун мазкур анжуман жуда катта истиқболни белгилади.

Варшахоним УСТАВКАР — киноактриса:

— Ўзбекистон ҳақида авваллари кўп эшитган эдим. Энди унинг жамики гўзаллигини ўз кўзим билан кўриб турибман. Ватандан йироқда бўлсамда бу ажойиб ўлкадан ватанимнинг ҳавосини сезиб турибман. Руҳимиз, одатларимиз, ташқи дунёни қабул қилиш психологиямиз нақадар ўхшаш ва бир-бирига яқин! Кино, мусиқа, рақс санъатларимиздаги ўхшашлик, оҳангларнинг ҳамоҳанглари бизни янада бир-биримизга яқин қилувчи нарсалардир. Хуллас, Ўзбекистон ва ўзбекистонликлар қалбимни ошуфта этди, менга ватанимнинг аллақандай сирли ва сеҳрли дунёсининг сирларини очгандек бўлди. Бу қадимий ўлкани ҳеч қачон муҳаббат, бахт тарк этмасин.

• *Долзарб мавзуда суҳбат* •

Миллий истиқлол мафкураси

УНИ ЯРАТИШ ВА ҲАЕТГА ТАТБИҚ ЭТИШДА РЕСПУБЛИКА ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА ИЖТИМОИЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИ ЎҚИТИШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШНИНГ АҲАМИЯТИ БЕҚИЁС. БИРОҚ, АВВАЛО, БУ БОРАДАГИ МУАММОЛАР ТЕЗРОҚ ҲАЛ ЭТИЛМОҒИ КЕРАК.

Олдимизда турган энг муҳим масала, бу — миллий истиқлол мафкурасини яратиш ва ҳаётимизда татбиқ этишдир:

Миллий истиқлол мафкураси халқимизнинг азалий анъаналарига, удумларига, тилига, дилига, руҳиятига асосланиб, келажакка ишонч, меҳр-оқибат, инсоф, сабр-тоқат, адолат, маърифат туйғуларини онгимизга сингдириши лозим.

Шу билан бирга, бу мафкура халқимизда, ўзининг қудрати ва ҳимоясига суянган ҳолда умуминсоний қадриятларга асосланиб, жаҳон ҳамжамиятидаги мутараққий давлатлар орасида тенг ҳуқуқли ўлароқ муносиб ўрин эгаллашига доимий интилиш ҳиссини тарбияламоғи керак.

И. КАРИМОВ.

Ўзбекистон тарихида янги давр бошланди. Биз мустақилликни қўлга киритиб, эндиликда уни мустаҳкамлаш ва шунинг негизида янги адолатли жамиятни қуриш йўлига ўтдик. Президент Ислом Каримов республика Олий Кенгашининг ўн иккинчи сессиясида сўзлаган нутқида алоҳида таъкидлаганларидек, ҳозир олдимизда турган энг муҳим масала, бу — миллий истиқлол мафкурасини яратиш ва уни ҳаётимизга татбиқ этишдир.

Миллий истиқлол мафкураси халқимизнинг азалий анъаналарига, удумларига, тилига, дилига, руҳиятига асосланиб, келажакка ишонч, меҳр-оқибат, инсоф, сабр-тоқат, адолат, маърифат, ватанпарварлик ва халқпарварлик туйғуларини онгимизга сингдириши лозим. Шу билан бирга, бу мафкура халқимизда, ўзининг қудрати ва ҳимоясига суянган ҳолда умуминсоний қадриятларга асосланиб, жаҳон ҳамжамиятидаги мутараққий давлатлар орасида тенг ҳуқуқли ўлароқ муносиб ўрин эгаллашига доимий интилиш ҳиссини тарбияламоғи керак. Ва, ниҳоят, мафкурамиз «Ўзбекистоннинг битта йўли бор: мустақилликни мустаҳкамлаб, истиқлолни мустаҳкамлаб—олға бориш» деган энг улуғ мақсадимиз, энг улуғ шиоримизни рўёбга чиқаришга йўналтирилиши зарур.

Ана шу кўламию миқёси кенг улуғвор вазифаларни амалга оширишга ҳар бир фуқаро — ёзувчию олим, давлат арбобию санъаткор, ишчию деҳқон, тадбиркору хизматчи — ўз ҳиссасини қўшмоғи даркор. Шуни ҳисобга олиб, Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги 1993 йил 25—27 май кунлари «Истиқлол. Дунёқараш. Ижтимоий-гуманитар фанлар» мавзуида республика илмий-амалий конференциясини ўтказмоқчи. Бу анжуманда мустақиллик шароитида олий ўқув юртларида фалсафа, сиёсатшунослик, тарих, диншунослик, одобнома, иқтисодиёт назарияси (собиқ «Сиёсий иқтисод») курсларини ўқитишни такомиллаштириш, шу тариқа талабалар онгида ҳозирги замон дунёқарашини шакллантириш, муҳими она-Ватан манфаатларини ҳар нарсадан устун қўювчи чинакам ватанпарварлар, буюк Ўзбекистон давлатини барпо этиш ишига чексиз содиқ кадрларни тарбиялаш масалалари муҳокама қилиниши кутилмоқда.

Конференция арафасида мухбиримиз Тошкент давлат университети, молия, автомобиль транспорти ва йўллар институтларининг бир гуруҳ профессор-ўқитувчилари билан учрашиб, олийгоҳларда ижтимоий-гуманитар фанларни ўқитиш соҳасида ечимини кутаётган муаммолар тўғрисида суҳбатлашди.

(Давоми 3-бетда).

РЕСПУБЛИКАДА БИРИНЧИ

АНГОРЛИКЛАР Ўзбекистонда биринчи бўлиб йиллик пилла тайёрлаш режасини бажардилар. Ҳозирга қадар 135 тонна пилла тарозига қўйилди. Бу йил пиллага тўланадиган ҳақнинг беҳад зиёдалиги хирмон салмоғининг ҳар қачонгидан ҳам ошишида асосий омил бўлди.

Режадан зиёд яна 70 тонна пилла тайёрланади.

Тожиддин РАЗЗОҚ, «Халқ сўзи» мухбири.

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

«ДАВЛАТ ТАСАРРУФИДАН ЧИҚАРИШ ВА ХУСУСИЙЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНИГА ЎЗГАРТИШЛАР ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикасининг 1991 йил 19 ноябрда қабул қилинган «Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида»ги Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1992 йил, № 1, 43-модда) қуйидаги ўзгартишлар ва қўшимчалар киритилсин:

1. 1-модда:

биринчи қисмидаги «акцияли жамиятларга, масъулияти чекланган жамиятларга» деган сўзлар «хўжалик жамиятлари ва ширкатларига» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи қисмидаги «фуқароларнинг» деган сўз «жисмоний шахсларнинг» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2. 2-модда:

биринчи бандидан «мазкур ҳужжатларда кўзда тутилган ҳолларда эса Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси қарорларидан ҳам» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

иккинчи банди «билан» деган сўздан кейин «ҳам» деган сўз билан тўлдирилсин;

учинчи банди «давлатлараро» деган сўздан кейин «ҳамда ҳукуматлараро» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

3. 3-модда қуйидаги мазмунда бўлган иккинчи хатбоши билан тўлдирилсин:

«давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш шаклларини меҳнат жамоасининг ўзи мустақил тарзда белгилаши;»

Иккинчи, учинчи, тўртинчи, бешинчи ва олтинчи хатбошилари тегишинча учинчи, тўртинчи, бешинчи, олтинчи ва еттинчи хатбошилари деб ҳисоблансин.

Олтинчи хатбоши «давлат тасарруфидан» деган сўзлардан аввал «ошкоралик» деган сўзлар билан тўлдирилсин.

4. 4-модда:

иккинчи бандидаги «ер ости бойликлари» деган сўзлардан кейин «ички» деган сўз билан, «сув» деган сўздан кейин «ҳаво ҳавзаси» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

тўртинчи ва бешинчи бандлари чиқариб ташлансин.

5. 5-модданинг биринчи бандида:

иккинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикасининг, бошқа давлатларнинг фуқаролари, фуқаролиги бўлмаган шахслар»;

учинчи хатбошисидаги «Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ташкил этган» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

тўртинчи хатбошисидаги «СССРдан ташқаридаги» деган сўзлар чиқариб ташлансин, «мулкни олувчи» деган сўзлар «давлат мулкини сотиб олувчи» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

6. 6-модда.

биринчи бандининг иккинчи қисмидаги «акцияли жамиятга, бошқа йўсиндаги» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

иккинчи бандидаги иккинчи, учинчи ва бешинчи қисмлар чиқариб ташлансин;

иккинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«— бошқа давлатларнинг жисмоний ва юридик шахслари давлат тасарруфидан чиқарилган ва хусусийлаштирилаётган объектларни, уларнинг акцияларини Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан ёки у ваколат берган идора томонидан белгиланган тартиб бўйича сотиб оладилар»;

7. 7-модда чиқариб ташланиб, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 ва 22-моддалар тегишинча 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 ва 21-моддалар деб ҳисоблансин.

8. 7-модда:

биринчи қисмининг биринчи бандидаги «вакил қилган идораларга» деган сўзлар «ваколат берган давлат бошқаруви идораларига» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

биринчи бандининг иккинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«коммунал мулк объектларини давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида қарор қабул қилиш ҳуқуқи маҳаллий ҳокимият ва бошқарув идораларига берилади»;

биринчи бандининг тўртинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикасининг давлат мулкини давлат мулкига ва маъмурий-ҳудудий тузилмалар мулкига (коммунал мулкка) ажратишни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг таклифига кўра Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши амалга оширади»;

иккинчи бандининг биринчи қисмидаги «юридик шахслар» деган сўзлар «Ўзбекистон Республикасининг юридик шахслари ва бошқа давлатларнинг юридик шахслари» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи қисмнинг учинчи бандидаги «республика мулкини» деган сўзлар «давлат мулкини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи бандининг тўртинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«коммунал мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришга оид бўлса бу мулкнинг эгаси бўлган маҳаллий ҳокимият ва бошқарув идораларига берилади. Буюртманинг шакли ва йиғим миқдори Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ўрнатадиган тартибда белгиланади»;

учинчи банди чиқариб ташлансин;

тўртинчи банди учинчи банд деб, бешинчи банди эса тўртинчи банд деб ҳисоблансин;

тўртинчи бандининг тўртинчи қисми чиқариб ташлансин.

9. 8-модда:

иккинчи бандининг биринчи қисмидаги «унинг касаба уюшмаси ташкилотининг ёки ўзга жамоа» деган сўзлар «жамоат» деган сўз билан алмаштирилсин.

10. 9-модда:

иккинчи банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«2. Давлат мулки объекти қийматининг дастлабки баҳоси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси белгилайдиган тартибда аниқланади»;

учинчи банди чиқариб ташлансин.

11. 10-модда қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«10-модда. Давлат корхонасининг ижарага олинган мол-мулкини сотиб олиш

Ижарачи давлат мулки объектларини тасарруф этувчининг розилиги билан ўзи ижарага олган мол-мулкни (тўлиқ ёки қисман) сотиб олиши мумкин».

12. 11-модда қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«11-модда. Давлат корхонасини жамоа корхонасига айлантириш

1. Давлат корхонасини жамоа корхонасига айлантириш меҳнат жамоаси аъзолари томонидан давлат мулкининг (ҳақини бир йўла ёки бўлиб-бўлиб тўлаш орқали) сотиб олиниши ёки бу мулкнинг уларга текин берилиши йўли билан амалга оширилади.

2. Мол-мулк жамоа эгалигига сотиб олиниши чоғида жамоа корхонасининг уставида ҳар бир ходимнинг мол-мулкдаги ҳамда фойдадаги улуши белгилаб қўйилади, бунда уларнинг иш стажи, маошининг миқдори ва бошқа омиллар эътиборга олинади».

13. 12-модда қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«12-модда. Давлат корхоналарини хўжалик жамиятлари ва ширкатларига айлантириш

1. Давлат корхонасини хўжалик жамияти ёки ширкатига айлантириш тартиби Ўзбекистон Республикасининг қонунлари билан белгиланади.

2. Қуйидагилар хўжалик жамиятлари ёки ширкатларининг муассислари ёки акциялар (улуш, пай) эгалари бўлишлари мумкин:

меҳнат жамоасининг аъзолари, Ўзбекистон Республикасининг бошқа фуқаролари, ажнабий фуқаролар ва фуқаролиги бўлмаган шахслар;

Ўзбекистон Республикаси ва бошқа давлатларнинг юридик шахслари;

давлат бошқарувининг республика ва маҳаллий идоралари».

14. 14-модда:

учинчи бандидаги «республика (коммунал) мулки» деган сўзлар «давлат ёки коммунал мулк» деган сўзлар билан алмаштирилсин; «давлат мулки объектларини» деган сўзлар «мулк объектларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

15. 16-моддада:

иккинчи бандининг тўртинчи қисми чиқариб ташлансин.

16. 19-модда:

биринчи бандидаги «шу ердан пенсияга кетган меҳнат фахрийларига» деган сўзлар «меҳнат фахрийларига, шу корхонадан пенсияга чиққан шахсларга» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи банди қуйидаги мазмунда бўлган иккинчи қисм билан тўлдирлсин:

«Давлат корхонасининг мол-мулки шу корхона меҳнат жамоаси томонидан сотиб олинаётганида корхона балансида турган ижтимоий инфраструктура ҳамда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш объентларининг қиймати сотилаётган объект нархига қўшилмайди».

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри,
1993 йил 7 май.

ЕЛЬЦИН ДУРУСТ-У, НАЗАРБОЕВ УНДАН ЯХШИРОҚМИ?

«Правда» газетаси тантана қилмоқда: гўё унинг тутган йўли тўғри бўлиб чиққанмиш, МДҲ раҳбарлари Москва шаҳрида тўпланиб иттифоқни тиклаш ҳақида гаплашган эмиш! Коммунистларнинг бир вақтлар энг каттакон ҳамда партиявий — виқорли, сўнгги вақтда эса аввалги нуфузини йўқотиб қўйиб, ашаддий душманлари — Россия демократларини ҳақоратлаш бобида шаллақилик йўлига ўтиб олган бу рўзномаси бирдан ноғора чалиб, умидвор оҳангларда куйлай бошлади.

Нима бўлганда ҳам «Правда» ўз тарихини ва ўз падарининг васиятларини унутмайди. Газета ҳали «Искра» (яъни учқун) бўлган чоғларини, ана шу учқундан даҳшатли олов чиққан пайтларни жуда яхши эслайди. «Правда»чилар зора яна ўт чиқса, деган илинжда эски чақмоқ тошни ишқалашдан воз кечганлари йўқ...

«Правда»нинг умидворлик билан гапиришига аслида сабаб йўқдек эди, чунки Москва учрашувида сўз МДҲ аъзоларининг иқтисодий иттифоқи ҳақида борди, яъни мустақил давлатлар иқтисодиётини мувофиқлаштириш тўғрисида фикрлашиб олинди. Аммо «Правда»чилар учун «Иттифоқ» сўзининг сеҳри шу қадар зўрки, уни нуқул бош ҳарфда кўришга ўрганиб қолганлар — Иттифоқ. Хўш, буёғи нима бўлади, деб сўрарсиз. Буёғи — жўнгина. Буёғи — коммунистик қалблар учун қадрдон сўзлар — Совет Социалистик Республикалари...»

Лекин «Правда»нинг сиёсий иборачилигидан чўчимаймиз. Социализм қолмаганидек, ўша иттифоқ ҳам қолмади. Иттифоқ ўрнида энди бутун дунё халқаро ҳамжамиятнинг тўла ҳуқуқий аъзоси, деб расмий равишда эътироф этган мустақил республикалар — давлатлар пайдо бўлдики, коммунистлар матбуоти буни сира тан олмоқчи эмас.

Тўғрисини айтадиган бўлсак, ҳозирча давлатларимизнинг анави иқтисодий иттифоқи ҳам ҳали амалда йўқ. Москвадаги учрашувда ана шу ҳақдаги лойиҳани тайёрлаб, кейинчалик уни муҳокамага тақдим этиш тўғрисидаги бирдан бир ҳужжат имзоланди, холос. Ҳозирча давлат раҳбарлари орасида мазкур масала хусусида фикрлар бир хил эмаслиги сир ҳам эмас.

Баъзи раҳбарлар тезроқ иқтисодий иттифоқ тузишни хоҳлайдилар, бошқалари, бир қанча сабабларга кўра, бундай иттифоқ таркибига киришга мажбур, қолганлари эса умуман бирлашиш ҳақидаги гапларни эшитишни ҳам истамайдилар. Хуллас, ҳозирги тангликдан чиқиб олиш учун биргаликда ҳаракат қилиш самарали экани равшан бўлса ҳам, қарашларнинг чинакам бирлиги тўғрисида гапиришга ҳали вақт эрта.

Раҳбарларнинг пухта ўйлаб кўриши, ўз халқлари билан келишиб олиши лозим бўлган масалалар кўп. Бунинг устига, МДҲ давлатлари ҳозир шоҳона ҳаёт кечиряпти, деб бўлмайди. Аммо катта сиёсий муаммоларни ҳал қилиш чоғида шуни ҳам ҳисобга олмаслик мумкин эмаски, янги мустақил давлатларнинг халқлари вужудга келган қийинчиликларни тушкунликка сабаб, деб билмайдилар. Президент Каримов яқинда айтганидек, озодлик бекорга келмайди.

«Правда» газетаси нимадан хурсанд? Халқларимиз бошига тушган қийинчиликларданми? Ахир, бу эркинлик ва мустақилликка интилган одамларни ҳақоратлашдан бошқа нарса эмас!

Аслида, собиқ СССРнинг «отахон» газетаси хурсанд бўлаётгани йўқ, хурсанд бўлгандек тиржайиб тишининг оқини кўрсатяпти, холос. МДҲ давлатларнинг раҳбарлари фақат иқтисодий иттифоқ тузиш учун тўпланса, бу ҳол газетага маъқул келмайди.

Газетага СССРни парчалаб юборган Ельцин — ёмон. Унга Кравчук ҳам, карбованец-парбованеци билан ёқмайди, чунки у-да империяни парчалаб ташлаганлардан бири. Унга зиёли Шушкевич ҳам маъқул эмас. Негаки, у, Ельцин ва Кравчук билан тил бириктирган. Қирғизистон раҳбарларидан бири Ф. Кулов ҳам бегона тоифадан, чунки унинг чўнтагида рубль эмас, қандайдир шубҳали «сом» бор. Президент Каримовни улар айниқса хуш кўрмайдилар. Чунки у — ўжарликни қаранг! — Халқининг мустақиллигидан воз кеча олмас эмиш! Снегур билан Тер-Петросян эса унчалик эмас, улар жимгина ўтиришибди, мустақилликка «тўйган» бўлишса керак.
Раҳмоновни ҳисобга қўшмаса ҳам бўлади, у ҳали янги одам, лекин у ҳам анойи эмас, бошпанасиз қолган фуқаролари учун ёрдам сўрашга ботинди-я...

Йўқ, биз гапни андак жўнлаштириб юбордик. «Правда»чилар, бу нодон иттифоқни парчалаб ташлади-ю, хатосини энди тушиниб етди, деб Ельцинга бир оз раҳм қилгандек бўлишди. Аммо бу «мурувват» бекорга эмас: давримиз келсин, ўшанда бир гап бўлар, деб ўйлашяпти.

Бу орада Назарбоевнинг омади келиб қолди. И. Ленскийнинг «СССРни вайрон қилганлар бирлашмоқдами?» мақоласида («Правда», 18 май) Қозоғистон Президенти қарийб ватан халоскори даражасига кўтариб қўйилган. Аммо сафдоши Борис Ельцин ватаннинг халоскорими ёки ўз ватанининг халоскорими— бунисини англаш қийинроқ. Маълум бўлишича, Ельциннинг кўзи Нурсултон Абишевичнинг саъй-ҳаракатлари туфайли очилган эмиш. Ҳатто, «Правда»чилар қалбига яқин бўлган давлатларимизни бирлаштириш тўғрисидаги яхши гапларни Борис Николаевич Нурсултон Абишевичдан ўрганган эмиш. Ёки «Правда» ибораси билан айтганда, «...Назарбоев бир ой олдин тузган режани Ельцин фақат овоз чиқариб ўқиб берган» эмиш. Мустақил иш юритиб ном чиқарган Борис Ельцин бирдан ўзгаларнинг гапини такрорлаб қолганига ишониш қийин, албатта...

«Бунинг ҳеч қандай қўрқинчли жойи йўқ, — деб эътироз қилди Н. Назарбоев. — Ҳамиша ва ҳамма жойда ҳар қандай давлат ҳамдўстликка қўшилар экан, ўз ваколатларининг бир қисмини шу ҳамдўстликка беради, бундан умумий ваколат кучаяди», деб ёзади «отахон» газета, меҳри товланиб. Уни қарангки, Президент Каримовнинг мустақиллик чекланишидан хавфсирашига Н. Назарбоев эътироз билдирган эмиш. Шу ўринда журналист бичиб-тўқиётгани сезилиб қолади, тўғрироғи, фикрларни ўзига зарур йўналишга бурмоқда. Аслида, Президент Назарбоевнинг Каримовга эътироз билдиришининг иложи йўқ, чунки, мажлисда Каримов Назарбоевдан кейин сўзлаб, масалага муҳим аниқлик киритган эди: «Давлатларнинг мустақиллигини чеклаш ҳисобидан умумий ваколатни оширмаслик керак, бундай қилишга йўл қўйиб бўлмайди». Кўриниб турибдики, гапдан гапнинг фарқи бор. Лекин бундай фарқ «Правда»га керак эмас. У бир вақтлар Совет Иттифоқи таркибида бўлган, эндиликда эса ўз давлатларида яшаётган халқларнинг мустақиллиги тўғридаги ишораларга ҳам тоқат қила олмайди. «Правда»лик ўртоқлар тушларида ҳам фақат бир нарсани — большевикларнинг иккинчи ҳукмронлик даври бошланишини кўришмоқда. Аслида, империяни «вайрон қилганлар», улар ҳатто бирлашишга аҳд этган бўлсалар ҳам (бунинг учун уларга ҳамду санолар бўлсин) тоқат қила олмайдилар. Чунки улар барпо этмоқчи бўлган иқтисодий иттифоқ сифат жиҳатидан янгича бўлади, халқларнинг тенглигига путур етказмайди. «Правда»га эса бошқача иттифоқ керак. Қанийди, бундай иттифоққа мутлақо бошқача одамлар бошлиқ бўлса!

Хўш, Назарбоев-чи, деб сўраши мумкин газетхон, наҳотки «Правда» уни ёқтирмаса? Тўғри, «Правда»чилар сўнгги вақтда Нурсултон Абишевичга алоҳида меҳр қўйишди. Лекин бу мутлақо тасодифий ҳол бўлса керак. Ахир, ҳаммани бирваракай ёмонлаб бўлмайди. Одоб қоидаларини ҳам ёдда тутиш, баъзида бўлса ҳам биронтасини мақтаб қўйиш керак-да. Мақташ лозим бўлса, хўш, кимни мақташ керак?.. Борис Николаевич Ельцинни мақтаб бўлармиди, «Правда»чилар унинг номини эшитишни ҳам хоҳламайдилар. Миллий раҳбарлардан бирортаси мақталсачи, бу ҳам «байналмилалроқ» бўлади, ҳам «буюк давлатчилик» хусусидаги шубҳаларга ўрин қолдирмайди. «Бизникилар» ғалаба қозонган тақдирда бундай «қаҳрамон»га сиёсий бюродан бирор ўринни ўғринмай бериш мумкин бўлади.

Лекин Нурсултон Абишевич Назарбоев зийрак одам, «Правда»чиларнинг мадҳияларини тинглаб ўзини яхши ҳис этмас-ов. У зукко ва эҳтиёткор сиёсатчи, «Правда» газетаси саҳифаларидаги хушомадларга учмаса керак. «Правда»лик ўртоқларнинг хафсаласини пир қилишга тўғри келади. Ўз халқини озодлик ва мустақиллик сари бошлаган, МДҲ давлатларининг саъй-ҳаракатларини бирлаштириш йўлида кўп иш қилган Нурсултон Назарбоев каби сиёсатчи собиқ иттифоқни қайта тиклашдек алаҳсирашдан иборат ғоянинг шубҳали меҳробига «қозоқ халқининг раҳбари» деган ном нуфузини қурбон қилишга ишониб бўлмас.

«Правда» газетаси қилаётган иш — сиёсат, холос. Ўтмишга партиявий номенклатура очилдастурхонига қайтишни орзу қилаётганлар сиёсатидир. Лекин бу — истиқболсиз, майда сиёсат. «Правда»лик ўртоқлар эски тартибларни тиклашга қаратилган куч-ғайратларининг беҳуда эканини тушуниб туришибди, чамаси, аммо кўпдан буён катта сиёсат «Правда» даргоҳидан ташқарида ўтказилаётганига тан бергилари келмаётир, холос.

Насриддин ХЎЖАЕВ,
[«Народное слово»нинг 1993 йил 21 май сонидан олинди].

Нандини МЕХТА хоним,
ҳинд журналисти.

ЎЗБЕКЛАР МЕҲМОННИНГ ИЗЗАТ-ҲУРМАТИНИ ЖОЙИГА ҚЎЯДИГАН ХАЛҚ

23 май кунининг иккинчи ярмида Ҳиндистон Бош вазири ва у ҳамроҳлигидаги давлат делегацияси Тошкентга ташриф буюрдилар. Улар Ўзбекистон, Тошкент мўъжизаларини ўз кўзлари билан кўришди, меҳмондўст ўзбек халқи қалбининг саховатларига гувоҳ бўлишди. Ўзбеклар меҳмоннинг иззат-ҳурматини жойига қўядиган халқ, шунинг учун бўлса керак, улар меҳмон отангдан улуғ, деб эътироф этишади. Зеро, меҳмон Оллоҳнинг элчисидир.

Шунингдек, меҳмонлар бу заминнинг асрлар қаърига илдиз отган бой маданияти ва санъати билан танишишдики, бу фазилатлар жуда қадимий анъаналарга эга бўлган ўзбек халқига хос бўлиб, ҳатто 70 йиллик совет тузуми давридан ҳам омон чиқди.

Ҳиндистон ҳукумати раҳбарининг ташрифи муддати ҳийла қисқа бўлди. Расмий учрашувлар ва бошқа тадбирлар олдиндан белгилаб қўйилган. Хўш, Бош вазир ва у ҳамроҳлигида келган кишилар Тошкентда нималар билан қизиқишди. Улар 1966 йилги зилзиладан кейин қад кўтарган совет услубидаги бетон уйларни, ям-яшил тоза хиёбонларни кўришадими? Йўқ, Тошкентнинг чиройи, файзи фақат булардангина иборат эмас, ўзгача Тошкент ҳам борки, мен буни ўз кўзим билан кўриб, қалбим билан кашф этганман. Булар — қизғин ҳаёт билан қайнаб тошаётган кўнгли очиқ инсонлардир. Афсуски, меҳмонлар бундай қисқа сафарлари чоғида биз лутф этмоққа шайланган Тошкентдай шаҳри азим ва унинг одамлари билан кенгроқ таниша олмадилар.

Тошкент билан танишишни мен шахсан шаҳар марказидаги Олой бозоридан бошлаганман. Бу мен учун севимли манзил бўлиб қолди. Бозор-замоннинг ва шаҳар ҳаётининг барометридир. Ҳафтанинг етти куни бу ер қайнаб тошади, у ердаги шовқин, турли ҳатти-ҳаракатлар менга Ўрта Осиё халқлари операсини эслатади.

Хуллас, ўзбек бозорининг шовқин-сурони кўнгилни оғритмайди, бу жозиба бемалол энг замонавий рок-мусиқа билан баҳслаша олади. Бир четда тандир. Ерилгудай қизийди, унда сомса (бизнинг сомсанинг ўзбекчаси) қизариб пишаётир.

Олой бозоридан пиёда ўн беш дақиқа юрилса, кўҳна Анҳор бўйига етасиз, канални ям-яшил суви Тяншандан оқиб келади. Бу канал мустамлака замонларида қурилган «Ўрис шаҳар» бинолари билан тор, қинғир-қийшиқ кўчалари билан ажралиб турувчи Эски шаҳарни ажратиб туради. Анҳорнинг ёш яланглар сайр этиб юришадиган ям-яшил қирғоқлари турли гулларга бурканган, асрий чинорлар, мажнунтоллар савлат тўкиб туради. Анҳор бўйлаб сайр қилишга нима етсин!

Эски шаҳардаги тор кўчалар баланд деворлар билан ўралган ҳовлилар, лой сувоқ уйлар ҳам меҳмонларда ажойиб таассурот уйғотиши турган гап. Худди Олой бозоридаги каби бу ерда ҳам хусусий тадбиркорлик авж олган. Ток сўрилари билан ўралган ҳовлилардаги кабобхоналардан шундай хушбўй ҳид тараладики, сиз ҳеч сўраб-суриштирмай, адашмай бу жойларни топиб оласиз. Бу ер кабобининг таъми бир умр оғзингиздан кетмайди. Унга иссиқ оби-нонни қўшиб егач, устидан босиб-босиб қайноқ ҳинд чойи ичилади.

Эски шаҳарда ғоят маҳорат билан бунёд этилган биноларни кўриб кўз қувонади.

Яна бир гап, май ва июнь ойлари Тошкентда тўй бўладиган ойлар ҳисобланади, ҳозирча мен икки тўйда бўлдим, энди яна таклиф қилишларини кутяпман. Чунки, бу ёқнинг тўйлари... Бу ерда бутун маҳалла тўй қилаётган ҳовлига кўчиб чиқади. Дабдабали базм маҳалланинг бирикиб, ҳамкорликда амалга оширадиган тантанали тадбири. Тўйда маҳалланинг идиш-товоқлари, ўриндиқлари, беш юз ва ундан ортиқ одам учун ош дамланадиган улкан қозонларидан фойдаланилади.

Машшоқлар келин билан куёвни карнай, сурнай чалиб кутиб олишади. Шундан сўнг меҳмонлар дастурхон атрофига тўпланиб ўтиришади. Дастурхонга турли-туман ноз-неъматлар ва ичимликлар тортилади. Маълум фурсатдан сўнг ўйноқи мусиқа садолари остида рақсга тушилади. Бу рақслар шу қадар шўхки, бизда Бханграда шундай ўйнашади. Ўзбеклар — тенги кам раққослардир, ҳатто тўладан келган, семиз аёллар ҳам ғоят нозик ҳаракатлар, ишвалар билан ўринлатиб рақс тушишади. Бундай хурсандчиликда барча дўстларга, қўшниларга йўловчи-ю тасодифан келиб қолганларга — ҳамма-ҳаммага жой топилади.

Чойхона ўзбеклар учун хос жой. У инглизларнинг клуби ва фарангилар қаҳвахонасининг ўрнини боса олади. Чойхона — фақат эркаклар учун мўлжалланган, шунга қарамай, Ҳиндистондан келган меҳмон сифатида бу ерда мени очиқ чеҳра билан кутиб олишди.

Одатда чойхонага суҳбатдошлар йиғиладилар ва чой баҳона ўзаро дардлашиб, суҳбат қуришади. Эркаклар ўз қўллари билан Миллий таомлар— палов, шўрва, димлама, сомса пиширишади.

Якшанба кунлари соат 8.30 да мен Ўзбекистон телевидениеси орқали Ҳинд эпоси **Махабхорат** бўйича олинган фильмни томоша қиламан ва демак эртаси куни жуда кўп кишилар билан, ўзим дарс берадиган Тошкент университетидаги талабаларим билан учрашиб, суҳбатлашаман. Бундай жонли мулоқот бизнинг маданиятларимизнинг яқинлигини яна бир бор таъкидлайди.

Бўш вақтим бўлди дегунча, Тошкентдан 14 чақирим ташқаридаги Занги ота деган жойга шошиламан. Бу ерда унинг қабри ва XI асрда қурилган зангори гумбазли мақбара бор. Озроқ юрилса, Самарқандга олиб борадиган Ипак йўли устида жойлашган ўрта асрларга хос кўҳна қишлоққа чиқилади. Унда сиз Насриддин Афандини эсга соладиган, эшак миниб юрган чолларни кўрасиз.

Дам олиш кунлари ҳордиқ чиқарадиган масканлардан яна бири сўлим Чимёндир. У шаҳардан бир ярим соатлик йўл. Чимён Тян-Шан тизма тоғларининг бир қисми. Ёз фасли тоғнинг қуйи қисмида қорлар эриб, қир адирлар лолалар, турли-туман ўт-ўланлар, гуллар билан қопланади. Тоққа борадиган йўлнинг у ер бу ерида қозоқ чўпонларининг ўтовларини, сурув-сурув қўй-қўзиларни, гуруҳ-гуруҳ бўлиб яйлов бўйлаб от ўйнатиб юрган ўзбек чавандозларини кўрасиз. Мана, ғаройиб Ўрта Осиё, Киплинг яратган қир адирлар ва тоғу тошларни изғиб юрувчи қаҳрамонларни ёдга соладиган манзаралар, қиёфалар! Мана, Пандит Найн Сингх ва Пандит Мохан Лал каби тадқиқотчилар кўрган, ўрганган ва XIX аср харитасини тузган жойлар!

Барчаси ҳеч бир ўзгаришсиз сақланган.

Бироқ ўша сайёҳлар ёзиб қолдирган Тошкент, унинг мустаҳкам қўрғонлари, метин дарвозалари нафақат зилзила, шунингдек, шаҳарни янгидан қуришни режалаганлар томонидан вайрон этилган. Асримиз бошигача Тошкентда учта йирик ҳинд карвонсаройи бўлган, бу карвонсаройлар ҳинд савдогарлари учун дўкон, уй вазифасини бажарган.

Ҳиндистон Бош вазири ва унга ҳамроҳ бўлиб келган меҳмонлар юқорида айтганимиздек, икки кун Тошкентда бўлишади. Шунга қарамай, менинг ишончим комилки, меҳмонлар Ҳиндистонга ўзбек халқининг ҳурмат-эътибори қай даражада юксак эканлигига ишонч ҳосил қилишмоқдалар. Зеро, ҳинд кинофильмларида куйланадиган куй-қўшиқлар бу ердаги тўю тантаналарда севиб тингланади. Ҳинд кино ижодкорлари томонидан тайёрланган кинофильмларга одамлар навбатда туриб киришади; Шаши Капур ва шунга ўхшаган ҳинд киноси юлдузлари тасвири туширилган плакатлар кўплаб нусхаларда чоп этилади.

Ҳиндистонлик меҳмонларни қучоқ очиб кутиб оладиган, ҳиндистонликлар худди ўз уйларидагидай ҳис этадиган яна бошқа бирор-бир мамлакат, миллат бормикан? Ҳа Ҳиндистон билан Ўзбекистоннинг дўстлиги, биродарлиги абадийдир!

Воқеа содир бўлган жойда

ТАБИИЙ ОФАТ ОҚИБАТЛАРИ ТУГАТИЛМОҚДА

Андижон вилоят ҳокимлигида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков раислигида вилоятда ёққан кучли жала, сел ва дўл оқибатларига тезроқ барҳам бериш масалалари муҳокама қилинди.

Табиий офат ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари майдонларига, турар жой, чорвачилик фермалари, ишлаб чиқариш биноларига жиддий шикаст етказди. Марҳамат ва Асака туманларидаги айрим хўжаликлар айниқса кўп зарар кўрди.

Республика Вазирлар Маҳкамасининг вакиллари тошқин юз берган жойларда бўлиб, аҳоли билан суҳбатлашди, биринчи галда амалга оширилиши лозим бўлган чора-тадбирлар белгиланди. Ҳукумат табиий офатдан зарар кўрган ҳар бир оилага 10 минг сўмдан пул беради. Вилоят ҳокимлиги ҳам маблағ ажратади. Давлат суғурта идоралари зарарни тегишли даражада қоплаш тадбирларини ишлаб чиқмоқда. Талофат кўрган қишлоқлар аҳолисига республика заҳирасидан ун, гуруч, шакар ва бошқа озиқ-овқат юборилмоқда.

Вилоят ҳокими К. Обидов кенгашда сўзга чиқиб, республика раҳбариятига андижонликларга кўрсатилаётган ёрдам учун миннатдорлик билдирди. Барча куч ва имконият табиий офат оқибатларини тугатишга сафарбар этилажагини таъкидлади.

К. НИЗОМОВ,
УзА мухбири.

МАТОНАТ СИНОВИ

Табиий офат ҳуружи тинмаяпти, деҳқон иродаси эса ундан ҳам устун келмоқда

Табиий офат содир бўлган 18 май куни дастлаб майин ёмғир ёғди. Лекин бирданига ҳавонинг авзойи ўзгариб, дастлаб, ерга йирик томчилар туша бошлади. У аста-секин дўлга айланди. Ёғин тобора кучая борди. Ариқлар, ҳавзаларга пўртана оқава сувлар сиғмай қолди. Айниқса, бебош сел Қува туманидаги Обидов номли хўжалик хонадонларига оқиб кира бошлади. Вазиятдан эсанкирамай, дарҳол табиий офатга қарши чора-тадбирлар кўрилди. 66-автокорхона томонидан юборилган 10 дан зиёд автобус одамларни хавфсиз жойларга элтиб қўйди. Ёғингарчилик оқибатида 110 та хонадонни сув босди.

Хўжаликнинг Бирлик участкасидаги манзарани тасвирлаш ҳам оғир: кўприклар бузилган, экин майдонлари лойқа остида, кўчалар лойқа сув. Кўплаб хонадонлар офатдан жиддий зарар кўрганлиги шундоқ кўриниб турибди. Коммунал хўжалик корхонаси, техника таъмирлаш ва ишлаб чиқариш корхонаси, 77-қурилиш ташкилоти, қўшни «Бўстон» ва «Наврўз» жамоа хўжаликларидан қўшимча техникалар ва ёрдамчи кучлар етиб келди. Дастлаб хонадонлардаги сувларни қочириш ариқларни равонлаштириш ишлари бошланиб кетди. Кўприкларни созлаш, кўча ва уйларни лойқалардан тозалашга жадал суръат билан киришилди.

Жамоа хўжалиги бошқаруви раисаси Оминахон Исроилова, маҳаллаларнинг оқсоқоллари ва фаоллари ёрдамида табиий офатдан зарар кўрган хонадонлар тезда аниқланди. Раҳбарлар ҳар бир хонадонга кириб аҳоли ҳолидан яқиндан хабар олди, матлубот жамияти кўчма савдоси ташкил этилиб, нон ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб берилиши йўлга қўйилди, 260 дан ортиқ табиий офатдан зарар кўрган хонадонларга дастлабки ёрдам кўрсатилди. Барча бузилган бинолар қисқа фурсат ичида қайтадан тикланади.

Шу кучли сел оқибатида Обидов номли колхозда 640 гектар, Охунбобоев номли жамоа хўжалигида 500 гектарга яқин, «Бўстон» жамоа хўжалигида 205 гектар, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экин майдонлари шикастланди. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда район бўйича 5 минг гектар майдондаги экинларга зиён етган.

Ҳозир Қува туманининг табиий офатдан зарар кўрган қишлоқ ва маҳаллалари, дала ва фермалари одамлар билан гавжум. Ҳамма ерда табиий офат оқибатларини тезроқ тугатиш учун мардонавор кураш кетяпти. Фарғона, Марғилон, Қувасой шаҳарларидан, қўшни туманлардан келаётган ёрдамнинг кети кўринмайди. Обидов номли хўжалик ўрамидаги зарар кўрган хонадонларга 200 минг сўмдан 800 минг сўмгача ёрдам бериш тадбирлари белгиланиб зудлик билан амалга оширилмоқда.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи»нинг ўз мухбири.

ТАЛАБАЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Нарпай тумани ва Оқтош шаҳар ҳокимлиги Тошкент шаҳрида таҳсил олаётган нарпайлик талабалар билан анъанавий учрашув ўтказди. Пойтахтга ташриф буюрган ота-оналар фарзандлари билан бир пиёла чой устида суҳбат қурдилар.

Тошкент молия институтининг ректори М. Шарифхўжаев пойтахт профессор-ўқитувчилари номидан сўзга чиқиб, ёшлар олдида турган улкан вазифалар ҳақида гапирди.

Нарпайнинг «Гулдаста» ҳамда «Зарбулоқ» дасталари талабаларнинг оқшомига файз киритди.

(УзА).

Долзарб мавзуда суҳбат

МИЛЛИЙ ИСТИҚЛОЛ МАФКУРАСИ

ИСЛОҲОТЛАР МОҲИЯТИНИ АНГЛАСАККИНА НИЯТИМИЗ УШАЛАДИ

Мурод ШАРИФХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси

— Бугун ижтимоий фанлар ходимлари олдида катта илмий, назарий ва амалий масалалар кўндаланг турибди. Бу муаммоларни ҳал этмасдан туриб, ўзлигимизни танишимиз, истиқлолимизни англашимиз, иқтисодий мустақилликка эришишимиз, жаҳон бозорининг рақобатбардош субъектига айланишимиз мумкин эмас. Она-Ватан тарихини, халқимизнинг табаррук одобию унинг ўзига хос иқтисодий характери, тафаккур хусусиятини билмасдан ватанпарвар мутахассиснинг шаклланиши мушкул. Шу боис биз институтда бу фанларни ўқитишга мақсадга мувофиқ бир тизим сифатида қарамоқдамиз. Улар учун тегишли моддий-техник заминлар яратиб берилган. Хусусан, компьютерлар дарсларни ўтиш жараёнига тобора сингиб бормоқда.

Хўш, муаммолар нималардан иборат? Биринчиси — ижтимоий фанларнинг ҳажм жиҳатидан бошқа мутахассислик фанлари ўртасида эгаллаган ўрни масаласи. Бу борада турли фикрлар мавжуд. Бизнингча, муаммога экстенсив нуқтаи назардан эмас, балки интенсивлик нуқтаи назаридан қараш лозим. Шунда бугунги кунда ижтимоий фанларга ажратилган соатлардан самарали фойдаланиш ғоят муҳимлиги равшанлашади. Ҳозирданоқ талабанинг ўз устида кўпроқ ишлаши учун керакли шароитни туғдириш, шахсий дунёқараш гармониясини такомиллаштириш услубини ишлаб чиқиш зарурати англашилади.

Иккинчидан, ижтимоий фанлар рўйхати замонавий фанлар билан бойитилиши даркор. Чунки бозор муносабатларига ўтиш шароитида «Касб этикаси», «Ижтимоий психология» каби фанлар фуқароларимизу мутахассисларимиз учун бениҳоя зарур. Шу билан бирга, «Мантиқ» фанини ҳам ўргатиш лозим. Инсон заковати «Мантиқ»ни зарурият тарзида яратган-ку, ахир.

Фалсафани ўқитиш бобида ҳам ечилмаган саволлар кўп. Гоҳо бу фанни ўрганишнинг ўзи керакми, дегувчиларни ҳам учратиб қоласиз. Уларга қисқа жавобимиз шу: билимдонликка, ўйлаб фикрлашга, доноликка интилмаган, шу сифатлардан узоқ бўлган мутахассисни тўлақонли мутахассис, дейиш мумкинми? Иқтисодчи олим умумиқтисодий қонунларни яхши билсагина хусусий иқтисодий қонунларни шунга мувофиқ аниқ ифодалай олади. Агар иқтисодчи раҳбар республика иқтисодиётининг кўламию миқёсини тасаввур эта олсагина ўз хўжалигининг истиқбол режаларини ҳам тугал белгилашга эришади. Бунда, албатта, унга фалсафанинг умумийлик ва алоҳидалик категориялари диалектикасини билиш қўл келади. Мабодо у диалектиканинг сабаб ва оқибат категорияларини яхши ўзлаштирган бўлса, инқироз даврида бошқа раҳбарларга нисбатан тадбиркорлик билан иш кўриши, корхонаси синишининг олдини олиши мумкин.

Айрим мутахассислар фалсафадан қабул қилинадиган кандидатлик имтиҳонларини нотўғри деб ҳисобламоқдалар. Бу ўринда қайси фалсафа назарда тутилаётганлигини аниқлаб олиш муҳим аҳамият касб этади. Тўғри, софистика даражасига чиқарилган, абстракт-аксиоматикадан иборат бўлган догматик марксча-ленинча философиядан синов топшириш ҳақиқатан ҳам мақсадга мувофиқ эмас. Лекин философия фақат догмага айлантирилган марксча-ленинча философиядан иборат эмас-ку? Менинг назаримда, диалектик билиш назарияси, мушоҳада фалсафаси, унинг тамойилию услуби, қонун ва категориялари барча фанлар учун ҳеч қачон ўзининг методологик қимматини йўқотмайди.

Шу жиҳатдан олганда, диалектик услуб илмий дунёқарашнинг шаклланишида муҳим восита ролини ўйнамоғи, у барча ижтимоий-гуманитар ва аниқ фанларимизнинг устивор услуби бўлиб қолмоғи керак. Чунки унинг ёрдамидагина кишиларнинг амалий ва илмий фаолиятларига оид масалалар, инсоният тақдири ва истиқболи муаммоларини оқилона билиш, ҳал қилиш мумкин.

Талабаларнинг илмий дунёқарашини шакллантиришда, шунингдек, улар онгида иқтисодий тафаккурни қарор топдириш муҳим аҳамиятга эга. Уларга иқтисодий назариядан таълим беришда унинг мазмуни ва савияси, кўламига жиддий эътибор бермоғимиз керак. Бунда, айниқса, «Экономика» ва шунга ўхшаш замонавий дарсликларда баён этилган услубиятлардан унумли фойдаланмоқ лозим. Мураккаб назарий масалаларни, хулосаларни кундалик ҳаёт муаммолари билан боғлаб, оддий ва тушунарли қилиб тушунтириш малакаси устида ишламоғимиз зарур.

Ёшларда замонавий дунёқарашни шакллантиришда «Ўзбекистон тарихи» фанининг ҳам айрича ўрни бор. Маълумки, мустақилликка эришгунга қадар Ватанимиз тарихи синфийлик тамойилидан келиб чиққан ҳолда баён этилиб ўрганилди. Ўзбекистон ҳудудида содир бўлган тарихий воқеаларга, тарихий шахсларнинг ўрнига социалистик дунёқараш нуқтаи назаридан баҳо берилди. Бу эса охир-оқибатда тарихимизнинг ўзимиздан бегоналашувига олиб келди. Шунинг учун, биринчидан, тарихчиларимиз Ватанимиз тарихи қандай бўлган бўлса, уни шундайлигича тиклашлари ва баён этишлари керак. Иккинчидан, талабалар учун қизиқарли тарих дарслигини тайёрлашлари лозим. Мавжуд «Ўзбекистон тарихи» дарсликлари, назаримда, ҳали анча ишловга муҳтождир.

Республикамиз Президенти И. А. Каримов айтганларидек, бугун ишимизда икки йўналиш баб-баравар бақамти бориши керак. Биринчиси — янги давлат, янги тузумнинг шакли, андазасини яратиш бўлса, иккинчиси — ана шунга муносиб мақсадни англайдиган, ишни уддалайдиган одамларни танлаш, жой-жойига қўйиш. Ислоҳот ҳаётга қачон татбиқ бўлади? Агар масъул кадрлар бу ислоҳотни теран англайдиган, жонкуяр, ватанпарвар бўлсалар, юртни, халқни ўйласаларгина, ислоҳотлар ким учун, нима учун қилинаётганлигини тушунсаккина ниятларимиз амалга ошади. Бундай кадрларни тарбиялаш, уларда ҳозирги замон дунёқарашини шакллантиришда ижтимоий фан ўқитувчилари биринчилар қаторида боришлари керак.

БОЗОР ВА ИҚТИСОДИЙ ТАФАККУР

Абдувоҳид АБДУҒАНИЕВ,
иқтисод фанлари доктори,
профессор

— Иқтисодчи олимлар зиммасига бозор иқтисодиётига ўтиш қонуниятлари, бозор муносабатларига амал қилиш механизми, унинг ижтимоий жиҳатларига оид тўла-тўкис хулосалар чиқариш, бу борада вужудга келган муаммоларга ўз вақтида ечим топиш вазифаси юклатилган. Бироқ кейинги беш-етти йил давомида ижтимоий-иқтисодий ҳаёт шунчалик жадаллашиб кетдики, улар тегишли дарсликлар, ўқув қўлланмаларини ёзишга улгурмаётирлар. Айрим китоблар эса нашрдан чиқмасдан туриб эскирмоқда. Масалан, ўзбек тилидаги «Сиёсий иқтисод» дарслиги (В. Медведев раҳбарлигида русча ёзилган дарслик таржимаси) охирги марта 1992 йилда чоп этилган бўлса-да, у мазмун жиҳатидан ҳозирги бозор иқтисодиётига ўтиш даври талабларига жавоб бера олмайди.

Фанимизнинг мушкул аҳволга тушиб қолганлигининг яна бир сабаби унинг марксизм-ленинизм уч таркибий қисмининг бири ҳисобланганлиги, собиқ КПССнинг ҳам мафкуравий, ҳам иқтисодий сиёсатини «илмий асослашда ва ҳаётга татбиқ этишда» ғоявий қурол бўлиб хизмат қилганлигидир. Устига устак, ўша даврда «Сиёсий иқтисод» сунъий равишда буржуа ва пролетар политэкономиясига бўлиниб, бошқа ижтимоий фанлар қатори унга синфий ва партиявий тус берилди, ҳаддан ортиқ мафкуравийлаштирилди. Шу боис Ўзбекистон мустақилликка эришгач, республикадаги 56 олий ўқув юртининг 37 тасида «Сиёсий иқтисод» кафедралари «Иқтисодий назария» кафедраси деб қайта номланди, қолганларида эса бошқа фан кафедраларига қўшиб юборилди. Шу муносабат билан, энг аввало, «Биз ўқитаётган фан қандай номланса тўғри бўлади?» деган саволга жавоб бермоқ лозим. Аввалгидай «Сиёсий иқтисод» бўлиб қолаверадими ёки «Ижтимоий иқтисодиёт назарияси» деб аташ мақбулми?

Рус забонидаги «Политическая экономия» атамаси юнонча «политейа» ва «ойкономия» сўзларидан олинган бўлиб, «жамият миқёсида хўжалик юритиш қонуниятларини ўрганувчи фан» маъносини англатади. «Политическая экономия» ибораси эса термин сифатида дастлаб француз олими А. Манкретьен томонидан 1615 йилда нашр қилинган «Политэкономия талқини» асарида қўлланилган. Бизнинг таржимонларимиз уни тўғридан-тўғри «Сиёсий иқтисод» деб ўгирганлар. Ваҳоланки, грекчадан бевосита ўзбекчага таржима қилинса ҳам, юқорида айтилганидек, «жамият миқёсида хўжалик юритиш қонуниятларини ўрганувчи фан» маъноси келиб чиқади. Бу ҳолда «Сиёсий иқтисод» сўзига ҳеч қандай ўрин қолмайди. Шунинг учун, фикримизча, бундан буёғига бу фанни «Ижтимоий иқтисодиёт назарияси» деб юритиш тўғридир.

Мустақил Ўзбекистон ҳозирги ижтимоий-иқтисодий тараққиёт жараёнида иккита тарихий вазифани ҳал этмоқда: биринчидан, кучли давлатчилик барпо этиляпти, жумҳуриятимиз ҳам сиёсий, ҳам иқтисодий жиҳатдан мустақилликни таъминламоқда, иккинчидан, бозор иқтисодиётига ўтилмоқда. Ана шу оламшумул масалани ҳал этишга ижтимоий иқтисодиёт назарияси ўзининг салмоқли ҳиссасини қўшиши керак. Бунинг учун эса, аввало, мазкур фанни ўқитишни янги босқичга кўтариш даркор. Бошқача айтганда, Президент И. Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» ва «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» китобларида баён қилинган илмий хулосалар ва йўл-йўриқлардан ишимизда, ўқув жараёнларида кенг фойдаланишимиз лозим. Хусусан, юртбошимиз томонидан олға сурилган жумҳуриятимизга хос ва мос янгиланиш ҳамда тараққиёт йўлининг бешта бош тамойили биз, иқтисодчилар учун дастур бўлмоғи зарур.

Иккинчидан, марксча-ленинча иқтисодий назария инқирозга учраб ҳаёт ундан юз ўгирган бир пайтда, бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида ҳаётнинг ўзи иқтисодиёт назарияси олдига бошқа вазифаларни ҳам қўймоқда.

Амалда нима бўлаяпти ўзи? Айрим олий ўқув юртларида шошма-шошарлик билан «сиёсий иқтисод»ни «иқтисод» билан алмаштириб қўйишди ҳам. Бир хил кафедраларда эса баъзи ўқитувчилар ҳалигача марксча-ленинча ақидалардан, шиорлардан қутулолганлари йўқ. Кўп йиллик тажриба ва илмий таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, олийгоҳларда ижтимоий иқтисодиёт назариясини уч тоифадаги дастурлар асосида ўрганиш мақсадга мувофиқдир:

1. Иқтисодиёт олий ўқув юртлари ва факультетларда (250—300 соат ҳажмда).

2. Гуманитар олий ўқув юртлари ва факультетларда (140—180 соат ҳажмда).

3. Табиий-техника ва тармоқ олий ўқув юртларида (140 соат ҳажмда).

Ушбу дастурларни Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги раҳбарлигида асосан ТошДУ, Тошкент техника ва иқтисодиёт университетлари муаллимлари тузиб чиқишлари керак. Албатта, бу кенг кўламли ишга Ўзбекистон Фанлар академиясининг ҳақиқий ва мухбир аъзоларини ва бошқа етакчи иқтисодчи олимларни ҳам жалб этиш ва уни 1993—1994 ўқув йилида тайёрлаб, чоп этиш мақсадга мувофиқдир. Муаллифлар жамоасига зарур иш шароитлари яратиб берилиши лозим.

Шунга эришайликки, ижтимоий иқтисодиёт назарияси мустақил давлатнинг иқтисодий сиёсати, мафкурасининг илмий асоси бўлиб хизмат қилсин.

БИЗГА ФИДОЙИ МУҲАНДИСЛАР КЕРАК

Салим ПЎЛАТОВ,
Ўзбекистон халқ депутати, профессор.

—Кейинги йилларда иқтисодий ва ижтимоий ҳаётимизда мислсиз ўзгаришлар содир бўлаётир. Ватанимизнинг мустақиллигини янада мустаҳкамлаш йўлида салмоқли ишлар қилинаяпти.

Биз Президентимиз раҳнамолигида олий мактаб тизимини тубдан ўзгартиришдек улуғ ишга ўз ҳиссамизни қўшиб келаётганимиздан ғоят мамнунмиз. Гап мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаб, уларнинг билимдонлик даражаларини жаҳон андазаларига етказиш устида бораётир. Ҳозирги кунда бутун диққат-эътиборимиз кадрлар етиштириб чиқаришнинг икки босқичли усулига ўтиш, талабаларни танлаш, ўқитиш жараёнида тест усули ҳамда рейтинг назоратини қўллаш, ўқитувчиларни муайян шартномалар орқали танлаб, уларнинг интеллектидан фойдаланиш ва шунга ўхшаш янгиликларни тезроқ амалиётга жорий этишга қаратилди. Бу борада институтимиз жамоаси бир қанча диққатга сазовор ишларни рўёбга чиқармоқда.

Вазирлигимизнинг ижтимоий-гуманитар фанларни ўқитиш муаммоларига бағишланган республика амалий анжуманини бизнинг билим масканимизда ўтказиш ҳақидаги қароридан ниҳоятда хурсандмиз. Негаки, бу ерда ижтимоий-гуманитар фанларнинг ўқитилишига алоҳида аҳамият берилмоқда. Жумладан, «Ўзбекистон халқлари тарихи», «Фалсафа», «Иқтисод назарияси асослари», «Ижтимоий ҳаёт ва ҳуқуқ» ва «Маданият» каби бешта кафедрада 60 дан зиёд ўқитувчи-олимлар фаолият кўрсатишмоқда. 1990 йили эса «Муҳандислик таълимининг инсонпарварлик асослари» факультети ҳам ташкил этилди.

Шу йилнинг январь ойида республикамиз Президенти И. А. Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» китобига бағишлаб олимларимиз ва ўқитувчиларимиз иштирокида ўтказилган китобхонлик анжумани ниҳоятда қизиқарли ва баҳслашувларга бой бўлган эди. Кейинчалик эса иқтисодчи олимларимиз раҳбарлигида талабаларимиз ўртасида ҳам худди шундай анжуман ташкил қилинди. Бундан асосий мақсад уларга бозор иқтисодиётининг асосий йўналишлари ва мустақил республикамиз ички, ташқи сиёсати ҳамда истиқлол йўллари тўғрисида тўла тушунча бериш, шунингдек, ўқиш, ўқитиш, тарбия ишларини олиб боришни янада такомиллаштириш эди.

Тарбия ишларидаги асосий масала талабаларнинг ўқишдан бўш вақтларида ранг-баранг машғулотлар билан банд қилишдир. Ёшларнинг чуқур ва мукаммал ўрганишлари учун дарсдан ташқари вақтларда уларнинг мустақил ишлаш савиясини кўтаришга эътибор кучайтирилди. Жумладан, ҳар бир кафедра ўқув-викторинасини ўтказиши зарур. Бунда ҳар икки гуруҳ талабалари ўзаро баҳслашади, ғолиблар эса рағбатлантирилади.

Илм-фанга қизиққан талабалар кафедраларда ташкил қилинган тўгаракларга қатнашиб, дастлаб факультет ҳамда институт миқёсида, кейинчалик республика олимпиадалари совриндорлари бўлиб етишадилар.

Талабаларни ўзбек халқининг миллий анъаналари, урф-одатларидан бохабар этиб бориш ҳам айни муддаодир. Ўлкамиз тарихини ўрганиш улар ўртасида катта қизиқиш уйғотмоқда. Тез-тез китобхонлик анжуманлари ўтказилиб турилади. Шу йил улуғ мутафаккирларимиз Мирзо Улуғбек, Хўжа Аҳмад Яссавий, Нодирабегим, Баҳоуддин Нақшбанд каби буюк зотлар ҳамда ўзбек халқининг оташин фарзанди, йирик давлат арбоби Шароф Рашидов ва отахон шоиримиз Ғафур Ғуломларнинг таваллудларига бағишлаб қизиқарли кечалар ташкил қилинди.

Бугунги кунда республикамизда мутахассислар тайёрлаш соҳасида ҳам туб ўзгаришлар жараёни кечаётир. Анжумандан эса умидимиз катта. Чунки 70 йил мобайнида ёшлар тарбияси анчагина эътибордан четда қолган эди. Ҳатто улар тилимизни, дилимизни, динимизни бутунлай унутишларига бир баҳя қолди. Шунинг учун янги мафкура яратишда йигит-қизларни янги дунё талаблари ҳамда мустақиллик руҳида ўқитиб, улар тарбиясига алоҳида эътибор бериш лозим. Мазкур йиғин иштирокчилари етиштиражак мутахассисларимизнинг сифат жиҳатидан дунё стандарти талабига лойиқ бўлишлари учун янги-янги маслаҳатларга таяниб, йўл-йўриқлар ишлаб чиқадилар, деган умиддамиз.

ОДАМИЙЛИК ЗИЙНАТЛАРИ МАДҲИ

Мусоқул УСМОНОВ,
профессор

— Жумҳуриятимиз мустақиллиги шароитида одоб-аҳлоқ ва тарбиянинг аҳамияти янада ошди. Сабаби аён: маънавий баркамол инсонларгина баркамол жамият қуриши мумкин.

Қизил империя даврида ҳамма соҳаларда бўлгани каби бу борада ҳам бир ёқламалик ҳукм сурди. Тарбиянинг миллийлигига путур етказилди. Тарбиявий иш ўз ҳолига ташлаб қўйилди. Ваҳоланки, одамлар онгига инсонийлик хислатларини сингдириш ва уларни шу руҳда тарбиялаш фақат фойдадан холи эмас.

Мақсадимиз янги, адолатли жамият қуриш экан, аввало, одоб, ахлоқ ҳақидаги назарий билимларни чуқурлаштириш ва кенгайтириш ҳақида қайғуришимиз керак. Одоб-ахлоқ дарсларида одамни улуғлаш, унинг буюк ва азизлигини тараннум этиш зарур. Инсоннинг улуғлигини англаш, унинг қадрига етишнинг аҳамияти бениҳоя каттадир.

Шу билан бирга, тарбия борасида ҳам янги-янги йўл ва усуллардан фойдаланишни, уларни такомиллаштириб боришни ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда. Талабаларни, мактаб ўқувчиларини назарий жиҳатдан пишиқ-пухта дарсликлар, ўқув қўлланмалари, методик маслаҳатлар билан таъминлашнинг пайти келди.

Тошкент молия институтида Одобнома фани республикамизда биринчи бўлиб ўқув режасига киритилгани ғоят савобли иш бўлди. Ҳозирги пайтда кенг жамоатчилик, олимларимиз томонидан яратилган «Одобнома» дастури лойиҳаси рисола сифатида чоп этилиб, атрофлича муҳокама қилинмоқда.

Одамлар ўртасидаги диёнатни асраш, улар ўртасидаги меҳр-оқибатни мустаҳкамлаш учун турли воситаларни қидириб топиш, улардан оқилона фойдаланиш бугунги кунда, айниқса, муҳим. Худди шу нуқтаи назардан қараганда, одобнома фани диққатга сазовор. У ишончли ҳаётий мисоллар асосида одоб, ахлоқ масалаларини ечишга ҳаракат қилади. Унинг яна бир муҳим томони шундаки, унда ўзбек миллий анъаналари ва маросимларининг ахлоқий муаммоларига кенг ўрин берилган. Шунчалик бой миллий анъаналаримиз борки, уларнинг кўпчилиги халқимиз назаридан четда қолганди. «Одобнома» баҳоли қудрат ушбу ҳаётий халқ бойлиги билан таништиради, унинг тарбиявий аҳамиятининг буюклиги ҳақида баҳс юритади.

«Одобнома»га киритилган мисоллар, хоҳ ижобий, хоҳ салбий бўлсин, бариси бугунги куннинг кишилари ҳаётидан олинган. Дарс мобайнида улар билан мулоқотда бўламиз, бирга нафас олиб, ёнма-ён ишлаймиз.

Республикамизнинг мустақилликка эришганлиги одоб, ахлоқ бобидаги қарашларимизга ҳам сезиларли таъсир ўтказди. Қуръони Карим, Муҳаммад пайғамбаримизнинг Ҳадислари, Имом Исмоил ал-Бухорийнинг «Ал-адаб ал-муфрад», «Ҳадислар» (Ишонарли тўплам)ларининг чоп этилиши буюк воқеа бўлди. Бу мажмуалар инсон қалбини мунавварлаштирувчи манбалар бўлиб, уларда одоб ва ахлоқнинг назарий асослари пишиқ-пухта ишлаб чиқилган. Ҳар бири ахлоқ муаммоларини ечишда назарий асос бўлиб хизмат қилади.

Одобнома фани инсонийлик зийнатларини мадҳ этар экан, аждодларимизнинг, донишманд боболаримизнинг назарий қарашларидан унумли фойдаланган ҳолда ана шу хислатларнинг янги-янги қирраларини замондошларимиздан топиб, ўқувчилар ҳукмига ҳавола этади. Демак, у мукаммал инсоннинг шаклланиши йўлидаги шарафли ва айни вақтда ҳаётий зарур вазифани амалга оширмоқда.

ФАЛСАФИЙ МУШОҲАДАНИНГ ИККИ ҚИРРАСИ

Нормурод МАМАТОВ,
фалсафа фанлари доктори,
профессор

— Биз марксча-ленинча фалсафадан ўтган дарсларимизда «Фалсафий дунёқараш — синфий, партиявий табиатга эга» деб тушунтириб келдик. Ҳақиқатан ҳам шундайми? Ёки фалсафа сиёсатдан, синфийликдан бегоналашган ҳолда ҳам мавжуд бўла оладими?

Бизнинг фикримизча, бу саволга бир томонлама жавоб бериш мумкин эмас. Чунки «Фалсафий дунёқараш, албатта, синфий характерга эга» дейишнинг ўзи масалага метафизик ёндашишдир.

Бугунги кунга қадар фалсафий дунёқарашнинг синфийлиги, партиявийлиги биринчи галда унинг идеалистик ё материалистик характеридан келиб чиқиб белгиланди; фалсафа тарихи эса материализм ва идеализм ўртасидаги кураш тарихидан иборат, деб саналди. Лекин бунда биз идеализмсиз материализмнинг, материализмсиз идеализмнинг мавжуд бўла олмаслигини, улар ўртасидаги диалектик боғланишни унутдик. Бу икки «партия»— материализм ва идеализм бир умумийликка эга, яъни яхлит фалсафий мушоҳаданинг (мушоҳада фалсафанинг ҳам предмети, ҳам унинг мавжудлик усулидир) муайян жиҳатларини бўрттириш асосида вужудга келган дунёқарашлар эканлигини фаҳмламадик. Устига устак, идеалистик фалсафани жамият тараққиётининг консерватив кучлари ҳолатлари билан боғлаб, материалистик фалсафани ижтимоий ҳаётнинг илғор қарашлари, кучлари билан муштаракликда тушунтирдик. Биринчиси «реакцион» — ўта ёмон, иккинчиси прогрессив — яхши фалсафа деб санадик. Улар ўртасидаги зиддиятни эса антогонистик зиддият, деб атадик. Томонлардан бири иккинчисини енгмагунча, ғоялар саҳнасидан супуриб ташламагунча курашни давом эттираверади, лекин ғалаба, албатта, материализм томонида, чунки у дунёвий илмга, табиатшунослик фанлари ютуқларига суянади, жамиятнинг революцион кучлари манфаатини ифодалайди, деб тушунтириб келдик. Идеалист деб саналган файласуфларимиз меросини танқидий руҳда ўргандик. Идеализм ва у билан боғлиқ бўлган дин ўзига хос маданият эканлигига аҳамият бермадик. Ҳатто давр анъаналарига итоат қилган, рисолаларини Аллоҳи таолога шукроналардан бошлаган, жаҳон дунёвий илмига ўзларининг ўчмас сатр ва ғоялари билан муносиб ҳисса қўшган улуғ бобокалонларимиз Форобий, Беруний, Хоразмий, Ибн Синоларни идеалистик файласуфлар қаторига киритдик. Энди ана шу фалсафий партиялар — материализм ва идеализм ўртасидаги нисбатни қайта кўриб чиқишнинг пайти келди.

Философия ҳеч қачон зиддиятлар ва бирликлар олами — ижтимоий ҳаётдан ташқарида мавжуд бўлмаган. У ҳеч қачон соф назарий фан, таълимот сифатида вужудга келмаган. Философия ижтимоий ҳаётдаги ўрнига қараб, мазкур ижтимоий тузумга, сиёсий институтлар, сиёсий норма, назария, қарашларга файласуфнинг муносабати сифатида туғилган. Унинг негизида файласуфнинг субъектив принциплари, идеаллари, қадр ўлчовлари ётган. Унда маълум гуруҳ, синф, сиёсий институтнинг манфаати ифодаланганки, бу унинг ижтимоий табиатини белгилайди.

Фалсафий мушоҳада икки вазифани бажаради: биринчиси объектив оламни акс эттирса, иккинчиси ана шу олам аксини ифодалайди. Бу икки жиҳат бир-бири билан узвий боғланган. Шундан онгнинг объектив борлиққа бўлган муносабатининг оқибати — фикр вужудга келади.

Айни вақтда фалсафий мушоҳадада ҳамиша маълум мақсадга қаратилган ғоялар унинг муайян силсиласининг тизими сифатида майдонга келади. Бундай тизимнинг жамиятда ўз мухлислари бўлади. Мухлислар томонидан қабул қилинган фалсафий таълимот моддий кучга айланади. Масалан, марксча социал революция назарияси пролетариатга мўлжалланган эди. Ва бу назария унинг тимсолида моддийлашди.

Шундай қилиб, манфаатсиз фалсафа бўлмаганидек, маълум бир мақсад учун хизмат қилмайдиган фалсафий дунёқараш ҳам йўқдир. Лекин фалсафадаги манфаатни синфий манфаат даражасига кўтариш, манфаатлар муносабатини синфий кураш даражасига олиб чиқиб, фалсафани бу курашларнинг илмий-назарий асосига айлантириш масаласига қўшилиб бўлмайди.

Фалсафа тарихида инсон, унинг борлиғи ва охири ҳамиша фалсафий мушоҳаданинг марказий муаммоси бўлиб келган. Ҳар бир давр ўз имконияти даражасида бу масалани ечган. Инсонпарвар, инсоний фалсафа ва шундай дунёқараш ҳамиша фалсафа оламида жамият руҳини тозалаш учун хизмат қилган. Бугун мустақил республикамизда Ўзбекистон Конституциясига биноан мафкура яккаҳокимлигига чек қўйилди. Фикр, тафаккур ривожига кенг йўл очиб берилди. Албатта, бунинг ўзи катта сиёсатдир. Мана шу сиёсатдан келиб чиққан ҳолда инсон ҳақ-ҳуқуқлари гармонияси учун, инсоннинг инсоний ҳаёти, борлиғи, қадрини қарор топтириш учун хизмат қиладиган фалсафий системани яратиш бугунги куннинг долзарб масаласидир.

ВАТАН ТАРИХИНИ БИЛМАГАН ФУҚАРО УНИ ТЎЛАСИНЧА СЕВА ОЛМАЙДИ

Турсунбой ЮНУСОВ,
тарих фанлари номзоди,
доцент

— Республикамиз мустақиллик ҳамда истиқлол йўлига кирганлиги муносабати билан бугун Ўзбекистон тарихи ўз бошидан янгиланиш даврини кечирмоқда. Шу кунга қадар она-Ватан тарихи бир ёқлама — синфийлик нуқтаи назаридан сохта социалистик назарий йўналишлар асосида баён қилиниб келинди. Кўпгина тарихий ҳодисалар, воқеликлар, мумтоз шахсларнинг фаолиятига берилган баҳо эса деярли ғайриқонуний ғояга эга эди. Бизнинг ҳозирги асосий мақсад ва бурчимиз тарихни қандай бўлса, шундайлигича кўрсатишдир.

Тарихимизнинг мавжуд барча қирраларини давр ҳодисаларининг ўрнига кўра, тобора жонлантириш асосида авлодларга етказиш мақсадга мувофиқдир. Айтайлик, XIV асрдаги Ўзбекистон тарихига оид воқеликни баён қилиш керак бўлса, аввало, ўша даврдаги йирик сиёсий фаолият, халқ хўжалигининг аҳволи, қишлоқ хўжалиги ва ҳунармандчилик, савдо ва сотиқ, маданият ва маориф, халқ анъаналари ҳамда турмуш тарзи тарихи сифатида сингдирилса, биз шу давр воқелигини бутун кўлами билан тасаввур қила оламиз.

Ўқувчи тарихимизнинг қувончли дақиқаларини: буюк давлат арбоблари, улуғ саркардалар, зукко олимлару шоир ва шоиралар ижодини, уларнинг ўша даврдаги ўз тарихий ўрни ҳақидаги маълумотларни, ҳужжатларни ўқиш ҳамда ўрганиш билан ғурурланса, тарихимизнинг оғир, қийин, зиддиятли ҳолатларини кузатиш орқали юракдаги катта дард-алам билан ўтмишимизга ҳамдард бўлмоғи даркор.

Ўзбекистон тарихини баён қилишнинг ўзи ҳар бир ўқитувчидан ҳамда ушбу фан билан бевосита шуғулланувчи кишидан ўзига хос услубни қатъиян талаб этади. Энг муҳими, биринчидан, ўқитувчи дарс жараёнида талабада тарихни билишга қизиқишини уйғотмоғи лозим. Бунинг учун у ниҳоятда юқори малакали ва чуқур билимли бўлиши, тарихий воқеликни далиллар асосида ҳаётий, жонли, аниқ ва оддий тилда тушунарли баён қилмоғи керак. Иккинчидан, талаба ўз она юрти тарихини ҳақиқатан чуқур ва аниқ билиб олмаса, у ҳеч қачон тўлақонли фуқаро ҳамда юқори маданиятли шахс бўла олмаслигини қалбдан ҳис этмоғи зарур.

Биз тарихимизни ўрганаётганимизда яна шу нарсага алоҳида аҳамият беришимиз керакки, она-Ватан тарихи ҳар бир кишининг туғилиб ўсган хонадони, яшаш макони — қишлоғи, шаҳри, ўлкаси, юртидан бошланади. Ҳар бир одамнинг ўз она юрти, Ватани бордир. У эса ўша юрт ҳамда Ватаннинг фахрий фуқароси бўлиб ҳисобланади. Ҳаётимизнинг бутун борлиғи Ватанга бўлган муносабатимиз, ҳурматимиз ва муҳаббатимиз билан белгиланади.

Ватан — борлиғимизнинг, умримизнинг, инсонийлигимизнинг мазмуни ҳамда яшаш мақсадимиз ғоясидир. Ҳар бир инсон, ёш авлод эса ҳеч бўлмаганда ўзининг етти шажараси тарихини, она юрт диёрини яхши билиб олмоғи, англамоғи ва унинг равнақи йўлида сидқидилдан умрбод содиқ бўлиб, ҳалол хизмат қилмоғи шарт. Ўзининг ҳақиқий тарихига, маънавий хислатларига тўла эга бўлган Ватан ўғлонигина эл олдидаги муҳим инсоний бурчни бир умр адо эта олади.

Шунингдек, Ўзбекистон тарихи, айниқса, ёшларда ватанпарварлик туйғусини шакллантиришнинг чексиз имкониятларига эга бўлган воситадир. Биз ана шу воситанинг аниқ ва ҳақиқий ҳаётий усуллари ва шаклларини кашф қилмоғимиз лозим.

Суҳбатдош:
Икром ЎТБОСАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ойнаи жаҳонда кўринг

Сешанба, 25. V

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Юнус Ражабий». Телефильм.
8.00 «Мудҳиш хато». Бадиий фильм.
9.35 Ўзбек тилини ўрганамиз
10.05 «Ёшлик» студияси. «Баҳор-93». Ёш ижрочи талабалар кўриги.
10.50 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Бугунги хабарлар.
18.10 «Болалар меҳмонхонаси».
18.40 «Пахтакорларининг долзарб вазифалари».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Дунё воқеалари.
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.25 Дўстларимиз санъати. Санобар Сафарбоева ва Гулшан Қурбонбоева.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Ислоҳот ҳақида суҳбатлар».
21.40 «Бевосита мулоқот». Телетомошабинларнинг саволларига Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазирлигининг масъул ходимлари жавоб берадилар.
22.40 «Белие роси» қишлоғи». Бадиий фильм.
00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
19.20 «Баҳор лавҳалари».
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Анжела Пўлатова куйлайди.
20.25 «Қизиқарли учрашувлар».
21.35 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Домисолька».
8.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.25 «Горячев ва бошқалар». Бадиий телесериал. 16-серия.
9.55 Мультфильм.
10.00 «Зангори ёй». Болалар учун телевизион бадиий фильм.
10.50 «Матбуот-экспресс».
11.00 Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс

11.20 «Тайинлаш». Телевизион бадиий фильм.
12.45 «Хитой карами». Телефильм премьераси («Иркутсктелефильм»).
13.15 Мультфильмлар.

*

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Ишбилармон кишилар хабарномаси».
14.40 «Адам Смит бойлиги дунёси».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 «Шеърият альбоми».
15.40 «Бизнинг мусиқий клуб».
16.20 «Парвоздаги уй». Кўп серияли мультфильм премьераси. 10-серия (АҚШ).
16.50 «Технодром».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.25 Давлатлараро «Останкино» телеканали «Ҳамдўстликнинг олисдаги шериги» кўрсатувини таништиради.
17.55 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.40 Москва кинофестивали олдидан.
18.55 «Мавзу».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 Славян ёзуви ва маданияти кунига бағишланган кеча.
22.00 «Жостов санъати». Телефильм.
22.20 Канн халқаро кинофестивалининг ёпилиши. Франциядан кўрсатилади.
23.00 Янгиликлар.
23.35 «Матбуот-экспресс».
23.45 «Олам—дам олишда».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 Мульти-пульти.
8.05 «Ҳали англанмаган коинот».
8.35 «Рек-тайм».
9.05 «Параллеллар».
9.20 Хонаки экран. «Фуфель». Бадиий фильм.
10.55 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
11.20 «Экзотика».
12.20 «03 кўрсатуви».
12.50 «Телематн».

* * *

14.10 «Телебиржа».
14.40 «Авангарддан бошлаб бизнинг кунларгача». Санкт-Петербургда мусиқий фестиваль.
15.40 Янгиликлар.
15.55 «Рост» студияси. «Гўзал қизлар».
16.25 Ота-оналар учун эртаклар.

*

17.00—19.35

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.35 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 171-серия.
20.25 «Россияни қандай қилиб эпақага келтириш мумкин?». Конституция лойиҳасининг муҳокамаси.

*

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.25 Спорт кўрсатуви.
21.30 «Асил ҳолича».
22.25 Джаз куйларидан концерт.
22.55 «Ролан Ғаррос». Теннис турнири. Франциядан кўрсатилади.
23.25 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.
23.40 «Бизнинг шериклар».

Чоршанба, 26. V

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Бахтиёр Ойгул». Фильм-концерт.
8.00 «Иван Васильевич касбини ўзгартиради». Бадиий фильм.
9.30 Турк тили.
10.00 «Оталар ва болалар».
10.30 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
10.45 «Меҳр-оқибатли бўлайлик».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Бугунги хабарлар.
18.10 «Ёшлик» студияси. «Талабалик йилларим».
18.40 «Муҳандис».
19.10 «Неъмат Қўзибоев». Телефильм.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Мусиқий дақиқалар.
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.25 Одил Каримов куйлайди.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Маҳалла — тарбия маскани». Республика «Маҳалла» жамғармаси ҳамда Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур тумани «Исломобод» маданият марказида биргаликда ўтказган сиёсий-маданий тадбирга бағишланади.
22.20 Республика газеталарининг шарҳи.
22.30 Ретро. «Гулбаҳор» фильми ҳақида.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

18.30 «Фан ҳақида суҳбатлар».
19.05 «Спринт».
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «С. Рахманиновни тинглаб...».
20.25 «Ишбилармонлар».
21.05 «02» тўлқинида.
21.25 «Театр оламида».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.50, 20.35 —Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 Мультфильм.
8.25 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.10 «Савдо кўприги».
9.40 «Ҳайвонот оламида» (сурдо таржимаси билан).
10.20 «Тўс-тўполон». Грузия телевидениесининг болалар учун кўрсатуви.
10.50 «Матбуот-экспресс».
11.00 Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс

11.20 «Криминал истеъдод». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
12.25 Мультфильм.
12.40 «Қушлар сояси». Ҳужжатли фильм премьераси (Овоз операторларининг Москва гильдияси).

*

13.30 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади.
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Телемикст».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 Россияда яшовчи грузинлар жамоаси ҳақида кўрсатув.

Давлатлараро «Останкино» телеканали

Грузия телевидениеси кўрсатувларини таништиради

16.00 Грузия санъат усталарининг концерти.

*

17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).

*

17.20 «Грузияда сўнгги уруш».

*

18.00 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.45 «Миниатюралар». Мусиқий кўрсатув.
18.55 «Актёрлар, актёрлар, актёрлар».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.40 Эфирда мусиқа.
22.30 «Матбуот-экспресс».
22.40 «Бу бўлган, бўлганди...»
23.00 Янгиликлар.
23.35 Футбол. Европа чемпионлари кубоги. Финал. «Олимпик» (Франция) — «Милан» (Италия). Германиядан олиб кўрсатилади.
01.15 «L — клуб».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 Тонгги концерт.
8.15 «Околесица» кабареси.
9.10 «Асил ҳолича».
10.05 «Авангарддан бошлаб бизнинг кунларгача». Санкт-Петербургда мусиқа фестивали.
11.05 Хонаки экран. «Санта Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 171-серия.
11.55 Ишдан бўш пайтингизда «Хонаки клуб».
12.10 Россия қобусномаси. К. Паустовский. «Ҳаёт ҳақида қисса». 1-кўрсатув.
12.55 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.20 «03» кўрсатуви.
13.50 Биз севган комедиялар. «Москва бўйлаб бораман». Бадиий фильм.
15.10 «Сигнал».
15.25 Янгиликлар.
15.40 «Рост» студияси. «Тонлабиринт».
16.10 Трансросэфир. «Узоқ Шарқ».

*

17.00—19.15

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.15 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси 172-серия.
20.05 «Сизнинг ҳуқуқингиз».
20.20 Баскетбол шарҳи.
20.50 «Кўмир ва ҳокимият».

*

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.25 Спорт кўрсатуви.
21.30 «Россияни қандай қилиб эпақага келтириш мумкин?». Конституция лойиҳасининг муҳокамаси.
22.10 «Юлдузлар ёғилганда».
23.15 «К-2» таништиради. «САС». Яна бир марта Чехов театри ҳақида.

Пайшанба, 27. V

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Исмоил Жалилов куйлайди». Фильм-концерт.
7.50 «Қизил олма». Бадиий фильм.
9.10 Араб тили.
9.40 «Улоқ». Телефильм.
9.50 «Мактабгача тарбия масалалари».
10.35 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Бугунги хабарлар.
18.10 «Хусусийлаштириш — давр талаби».
18.40 «Сўзана ва чинни буюмлар». Телефильм.
18.55 Муяссар Отажонова. «Дил ёдгуси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Мусиқий дақиқалар.
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.25 «Фармон ва ижро».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Ислоҳот ҳақида суҳбатлар».
21.40 «Мусиқий қадриятларимиз». «Муножот» туркуми.
22.40 «Шаҳар бедарвоза эмас».
23.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.10 «Сайгаклар». Телефильм.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Ёз тараддуди». Ўзбекистон телевидениеси, Тошкент вилояти касаба уюшмалари Кенгаши ҳамда «Тошкент ҳақиқати» газетасининг биргаликдаги рейди.
20.30 «Пульс». Хабарлар.
20.45 «Бу оқшомда».
21.55 «Рўзномалар саҳифаларида» (рус тилида).
22.05 «Пульс». Хабарлар.
22.20 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.45, 20.20 —Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 Мультфильм.
8.30 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.15 Футбол. Европа чемпионлари кубоги. Финал. «Олимпик» (Франция) — «Милан» (Италия).
10.50 «Матбуот-экспресс».
11.00 Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс

11.20 «Криминал истеъдод». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
12.45 «Латифа». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
13.20 «Саудия Арабистони: Ислом ва цивилизация».

*

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Телемикст».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар».

Давлатлараро «Останкино» телеканали

Озарбайжон телевидениеси кўрсатувларини таништиради

15.55 «Эртанги кун муқаддимаси». Болалар учун кўрсатув.
16.20 Озарбайжон санъат усталарининг концерти.

*

17.00 Янгиликлар.

*

17.20 «Озодлик сари йўл». Бугунги Озарбайжон.

*

18.00 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.45 «Кинопанорама».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Жамоат фикри».
21.25 «Мосфильм»нинг 70 йиллигига. «Талваса». Бадиий фильм. 1-серия.
23.00 Янгиликлар.
23.35 «Талваса». Бадиий фильм, 2-серия.
00.50 «Матбуот-экспресс».
01.00 «Ҳамма нарса бўлиши мумкин».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 «Бурда моден» тавсия этади...
8.25 «Нота бене» студияси.
9.20 «Уз-ўзига режиссёр».
9.50 «Экзотика».
10.50 «Параллеллар».
11.05 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 172-серия.
11.55 Россия қобусномаси. К. Паустовский. «Ҳаёт ҳақида қисса». 2-кўрсатув.
12.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.05 «Уммон: XXI асрга талпиниб».
13.25 «XX аср кадрда ва кадр ортида».
14.10 «Дипломатик қабулда самимий суҳбат». Раймонд Паулс Москвада.
14.40 «Миллий сиёсат хроникаси».
15.10 Янгиликлар.
15.25 Трансросэфир. «Суратига чизгилар».
16.10 Мусиқа йирик планда. «Русская кавалькада» ансамбли.

*

17.00—19.20

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.20 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 173-серия.
20.10 «Ролан Гаррос». Теннис турнири. Франциядан кўрсатилади.
20.40 Криминал хабарлар экрани.
20.50 Спорт кўрсатуви.

*

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.25 «Менинг Ватаним». Санкт-Петербургга асос солинганлигининг 290 йиллигига бағишланган юбилей кўрсатуви.

Жума, 28. V

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Ёшлар хиром айлаганда». Фильм-концерт.
8.00 «Ана Бумба келди». Бадиий фильм.
9.15 «Ҳиммат».
10.00 «Шукрулло». Телефильм.
10.30 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Бугунги хабарлар.
18.10 Ўқитувчи билан учрашув. «Ўқитувчи-92» кўрик-танловининг ғолиби Бахтиёр Қўзибоев.
19.10 «Тилларанг ришталар жозибаси». Телефильм.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Дунё воқеалари.
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.25 «Қадрият». Жиззах вилоятидан кўрсатув.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.30 «Бозор иқтисодиёти ва уни ривожлантириш асослари».
22.00 «Эл аро азиз аёл». Ўзбекистон халқ артисти Гавҳар Раҳимова.
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

17.00 АШГАБАТ КЎРСАТАДИ.

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Кичик сеҳргар». Мультфильм премьераси.
9.30 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
10.20 «Америка М. Таратута билан».
10.50 «Матбуот-экспресс».
11.00 Янгиликлар.
11.20 Театр шинавандалари, Сизлар учун! «Айбдорлар». Моссовет номли Москва академик театрининг фильм-спектакли.
13.40 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати.
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Бридж».
14.50 «Бизнес-класс».
15.05 «Ён дафтар».
15.10 «Олеся ва компания».
15.40 Мультфильм.
15.55 «Иш».

Давлатлараро «Останкино» телеканали

Арманистон телевидениеси кўрсатувларини таништиради

16.05 «Мустақиллик сари йўл».
16.30 Арманистон санъат усталарининг концерти.

*

17.00 Янгиликлар.

*

17.20 «Сиймолар». Ҳозирги Арманистон портретлари.

*

17.55 «Инсон ва қонун».
18.20 «Америка М. Таратута билан».
18.45 «Мўъжизалар майдони».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
20.40 «КТВ-І» ва «Франс интернасиональ» канали таништиради. «Мерос қолган ажиналар». Бадиий фильм премьераси (Франция, Испания). 2-серия.
22.20 «Ҳеч нарса ҳақида репортаж».

«ВИД» таништиради:

22.30 «Сиёсий бюро».
23.35 «Музобоз».
00.15 «Авто-шоу».
00.30 «Мен деярли машҳурман».

Танаффус пайтида (23.00) — Янгиликлар.

*

01.30 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Ишбилармон кишилар даври .
7.55 «Телекроссворд».
8.25 «Менинг Ватаним». Санкт-Петербургга асос солинганлигининг 290 йиллигига бағишланган юбилей кўрсатуви.
9.20 «Тилла шпора».
9.50 «Ижица».
10.20 «Минора».
10.50 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 173-серия.
11.40 Ишдан бўш пайтингизда. «Иш устасидан қўрқади».
11.55 «Саховат кўрсат».
12.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.05 «Оқ қарға».
13.50 Уз ишининг усталари. «Уни ҳамма севарди». Евгений Евстигнеев.
14.50 «Телебиржа».
15.20 Янгиликлар.
15.35 Жума кунлари Дисней. «Ер сайёрасига юборилган». Бадиий фильм. 12-серия.
16.25 «Рост» студияси. «Мусиқий синф».

*

17.00—19.20

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.20 Телеэкранда — премьера. «Уруш қурбонлари». Бадиий фильм. «Фредерик Форсайт таништиради» телесериалидан (Овросиё ТВ).

*

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.25 Кечки салон.
22.55 Спорт кўрсатуви.
23.00 «К-2» таништиради. «Абзац».
23.55 «А. А. Харлампиев мемориали». Самбо бўйича халқаро турнир.

Шанба, 29. V

● УзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».

*

8.00 «Воиг хонимнинг сирри». Бадиий фильм.
9.30 «Алифбо сабоқлари».
10.00 «Менинг маҳаллам».
10.40 «Ўзбекистон спорти».
11.10 «Оромгоҳлар мавсумга шайми!». Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси ҳамда «Туркистон» газетаси билан ҳамкорликдаги рейди.
12.10 «Оила».
12.55 «Ёшлик» студияси. «Талабалар саҳнасида».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Саҳродаги қўриқхона». Телефильм.
18.10 Ўсмирлар учун. «Умид учқунлари».
18.55 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.
19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.50 «Машраб», «Ўзкинохроника» премьераси.
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.25 Ўзбек куйларидан концерт.
21.00 «Туркистон» ахбороти.
21.30 «Нафосат». Телеойнома.
22.30 Республика газеталарининг шарҳи.
22.40 «Хотира». Юсуф Саримий.
00.05 Тунги экран. Бадиий фильм.

● УзТВ II

17.00 АШГАБАТ КЎРСАТАДИ.

● «ОРБИТА IV»

5.55, 7.30, 14.20, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Эрталабки гимнастика.
6.10 Ишбилармон кишининг шанба тонги.
6.55 Янгиликлар.
7.35 «Матбуот-экспресс».
7.45 «Спорт-имконият».
8.15 «Марафон-15» таништиради.
8.40 «Эльдорадо».
9.10 Шанба кунги дастхат, А. Свиридова ва В. Леонтьев.
9.40 «Авиакосмик салон».
9.55 «Око» студияси таништиради. Телефильм премьераси.
10.45 «Мусиқий дўкон».
11.15 «Илҳом манбалари».
11.45 Балет томошалари.
12.15 «Технодром».
12.30 Режиссёр Г. Панфилов фильмлари. «Муқаддима» («Ленфильм», 1970 й.).
14.00 Янгиликлар.
14.25 «Шаҳзода ва Сув париси». Кўп серияли мультфильм премьераси.
14.50 «Мулкдор алифбоси».
15.00 Мусаввир П. Корин хотираси.
15.30 «Ультра-си» спорт кўрсатуви.
16.10 «Қизил квадрат».
16.50 «Кинонинг унутилмас саҳифалари».
17.35 «Бахтли тасодиф».
18.35 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Помпейнинг сўнгги кунлари». Етти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Помпейнинг сўнгги кунлари». Етти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-серия.
21.10 «Резонанс» студияси таништиради.
21.35 «Матбуот-экспресс».
21.45 Буржлар туркумидан кўрсатув. Танаффус пайтида (23.00) — Янгиликлар.
00.05 «Ўғирликнинг сабаби...»
01.30 Телеэкранда биринчи марта. «Олов оташда». Бадиий фильм (АҚШ).

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.20 «Оламга ўз нигоҳи билан қараш».
7.50 «Рост» студияси. «Бизнинг «Аралаш-қуралаш».
8.20 «Лад — галерея». «Мен Зерони танладим» (Мусаввир Сергей Шерстюк).
8.50 «Кузирхоним».
9.35 Парламент соати.
10.35 «Пилигрим». Россия саёҳатлар бюроси.
11.20 «Фильм-премьер».
11.35 Театр сафари. А. Н. Островский. «Қайноқ қалб». Малий театр спектаклида.
12.20 «45». Публицистик кўрсатув.
13.05 Кундузги сеанс. «Тамаки капитан». Бадиий фильм.
14.25 Мульти-пульти.
14.35 «Бола тилидан».
15.05 «Деҳқонларга тааллуқли масала».

*

15.25—17.25

«ЎЗБЕКИСТОН» ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

1. «Таниш номлар».
2. «Авлодлар».
3. Мумтоз куйлар хазинасидан.

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.25 «Шарман-шоу».
18.55 «Ҳар бир кун байрам».
19.05 «Катта давра».
19.25 «Ролан Гаррос». Теннис турнири.
19.55 «Чегарасиз футбол».
20.50 «Кўмир ва ҳокимият».

*

21.00—23.30

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

Якшанба, 30. V

● УзТВ I

7.00 «Замин қалбига қулоқ тут». Телефильм.
7.30 Эстрада тароналари.

*

8.00 «Туркистон» ахбороти.
8.30 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 17-18-сериялар.
10.00 Инглиз тили.
10.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар».
11.15 «Саноатимиз одимлари».
11.45 «Истиқлол ва адабиёт».
12.30 «Нурли оқшом». Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунига бағишланган хайрия кечаси. Халқлар Дўстлиги саройидан олиб кўрсатилади (ёзиб олинган).

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 Болалар учун фильм. «Шавкатли рицарь Айвенго ҳақида қисса».
19.30 «Ҳафтанома» (рус тилида).
19.55 «Аралаш». Ҳажвий киножурнал.
20.05 «Мерос». Амир Темур.
21.00 «Ҳафтанома».
21.40 «Ойнаи жаҳонда».
21.55 «Марҳабо, талантлар!». Ўзбекистон Республикаси бадиий ҳаваскорлик жамоаларининг телевизион фестивали. Хоразм вилояти.
23.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

17.00 АШГАБАТ КЎРСАТАДИ.

● «ОРБИТА IV»

5.50, 14.15, 18.00, 21.45, 23.15— Кўрсатувлар тартиби.
5.55 «Руҳни чиниқтириш».
6.55 Янгиликлар.
7.30 Эрталабки гимнастика.
7.40 «Спортлото» тиражи.
7.55 «Марказ».
8.25 «Эрта саҳарлаб». «Денвер — динозаврларнинг энг сўнггиси». Кўп серияли мультфильм премьераси.
8.55 «Ҳамма уйдалигида».
9.25 «Тонг юлдузи».
10.15 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати.
10.45 «Ҳарбий ревю».
11.15 «Соло».
11.40 «Қора кўркам от саргузаштлари». Болалар учун кўп серияли телефильм премьераси.

«КТВ-І» ва «Франс интернасиональ» канали таништиради

12.05 «Пи белгиси билан».
12.55 «Пиф ва Геркулес». Кўп серияли мультфильм премьераси.
13.05 «Кусто командасининг сувости одиссеяси». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси.

*

14.00 Янгиликлар.
14.20 «Саёҳатчилар клуби».
15.20 Мультфильмлар премьераси: «Каспер ва унинг дўстлари», «Ҳақиқий ажина овловчилар».
16.10 «Мусиқий жилолар».
16.20 Эфирда бевосита мулоқот.
17.00 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
17.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.05 «Маринскда променад».

Якшанба кинокўрсатувлари

18.50 Телеэкранда биринчи марта. «Ҳалқа». Бадиий фильм («Ленфильм»).
20.15 Фестиваллар намойиши.

*

20.55 Эълонлар.
21.00 «Якунлар».
21.50 «Эндиликда». Диний кўрсатув.
22.50 Катталар учун мультфильм.
23.00 Янгиликлар.
23.20 «Максима».
24.00 «Омадли экспресс» интердансшоуси.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.20 «Чашмалар».
7.50 «Қарама-қаршиликлар».
8.30 Мульти-пульти.
9.00 «Рост» студияси. «Кимнинг томони?».
9.30 «Гап-гаштакларни қўмсаб».
9.55 «Калит» кўрсатуви. «Биз ўзгаришларни кутяпмизми?». (Александр II ва ислоҳотлар даври).
10.25 «Қайтиш».
10.45 «Ати-бати...».
11.15 Кипрас Мажейка. «Жанубий Африкадан репортажлар».
11.45 Кино музейи. «Катька — қоғоз ранет». Бадиий фильм.
13.15 «Олти сотих».
13.35 «Кесиб ташламанг...».

*

13.50—16.05

«ЎЗБЕКИСТОН» ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

1. «Умид» (уйғур тилида).
2. «Кашфиётлар оламида».
3. «Табиатнинг ёмон об-ҳавоси бўлмайди...».

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

16.05 Диснейнинг сеҳрли олами. «Винни-Пухнинг янги саргузаштлари», «Қора плащ».

*

17.00—18.30

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.30 «Дунёга машҳур цирклар».
19.30 «Джентльмен-шоу».
20.00 Волейбол. Жаҳон лигаси биринчилиги. Россия — Германия.

*

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

21.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
21.30 Телеэкранда — премьера. «Иблис». Бадиий фильм.
23.15 Спорт кўрсатуви.
23.20 «А» программаси.

ХАЛҚ СЎЗИ
●
НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖУРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсиргап БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЕЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Ленинград кўчаси, 19-уй.

● Таҳририятга ҳажми 7 қоғоздан ошган материаллар қабул қилинмайди. Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001 Буюртма Г—237. 105466 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. қоғоз бичими А—2. Босишга топшириш вақти —21.00. Босишга топширилди: — 01.00.

Ўзбекистон Республикаси Президенти девони Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6